CORREO Argentino Central (Bs. Ar.)
FRANQUEO PAGADO Concesión Nro. 1585
TARIFA REDUCIDA Concesión Nro. 216

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN: Avenida Boedo 737, Buenos Aires
DIRECCIÓN POSTAL: Casilla de Correo 303, Bs. Aires

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

"LA VOZ DE LOS LITUANOS EN LA ARGENTINA"

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS
PRENUMERATA: Argentinoje 20 Arg. pezų metams
Urugvajuje 5 Urugvajaus pezai.
VISUR KITUR 3 Am. dol.
ADRESO pakeitimas veltui. RAŠTUS ir prenumeratas siųsti:
Casilla de Correo 303, Bs. Aires
ASMENIŠKAI KREIPTIS:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 356392

Nr. 929 * Bs. AIRES, KETVIRTADIENIS, LIEPOS 26D., 1951 METAI — JUEVES, JULIO 26, 1951 * METAI (AÑO) XXIII

LOS DERECHOS POLITICOS DE LA MUJER ARGENTINA

En contradicción de ciertos rumores, la mujer argentina podrá elegir y ser electa en los comicios de 1952. Así ha afirmado el ministro del interior, declarando a los periodistas:

"Puedo asegurar que el general Perón no ha pensado en momento alguno en sustraer el legítimo derecho a voto que tiene la mitad del electorado argentino, constituído por las mujeres. El derecho de voto otorgado legalmente a la mujer es el resultado de la intensa labor y un triunfo cívico de la Señora Eva Perón, que se ha constituído en la indiscutible abanderada de la emancipación política de la mujer".

Las declaraciones del primer mandatario, gen. Juan D. Perón, y de su esposa, Eva Perón, formuladas recientemente, actualiza vivamente una de las conquistas históricas más caras del período de superación económica, social e institucional de la República.

Nadie ha de dudar ahora, pues, que el Estado no sólo va a llevar a la práctica los nuevos derechos femeninos, sino que ha puesto en ejecución los requisitos preliminares que exige la voluntad popular. La mujer ha logrado así, gracias al empeño patriótico de la esposa del primer magistrado, idénticas prerrogativas que el hombre en materia política, sin ninguna especial restricción que coarte su ciudadanía.

La ley del voto femenino es una ley integral en toda su letra y su espíritu, pues las mujeres demuestran constantemente en su desempeño en las múltiples tareas del hogar, de la fábrica, del comercio, de las oficinas, de la enseñanza, de la universidad, de las artes y las letras. La mujer argentina ha dado efectivas pruebas de capacidad de los más distintos aspectos de la vida argentina, tiene bien ganado su puesto de ciudadana a través de la historia. Tales son los derechos reales, y con la fuerza que otorga la ley, la mujer argentina podrá elegir y ser elegida en los próximos comicios de 1952, — por la primera vez en la historia Argentina.

RUSIJOJE YRA TIK TRYS GYVENTOJŲ KLASĖS

Briuselyje pasibaigė tarptautinis kongresas pasmerkimui priverstinų darbo stovyklų. Už baudžiauninkų laisvę kalbėjo visa eilė atstovų, kentėjusių Hitlerio ir Stalino koncentracijos stovyklose, kurios savo režimo žiaurumu niekuo nesiskiria.

Vienas rusas inžinierius, dirbęs prie statybos kanalo sujungimui Leningrado su Baltosiomis jūromis papasakojo, kad prie to darbo dirba 700,000 vergų. Jų maistui išleidžiama po vienų rublį dienai, o minimalį atlyginimą, po 12 rublių dienai, pasiima juos kankinanti enkavedistai. Vergų mirtingumas ten pasibaisėtinas.

Kitas delegatas Briuselio konferencijoje pasakė: Rusijoje yra tik trys gyventojų klasės: Esantieji vergų stovyklose, buvusieji vergų stovyklose ir tie, kurie ateity pateks į priverstino darbo vergų stovyklas.

— ARGENTINA nupirko Anglijoje 450 autobusų už pustrečio milijono svarų sterlingų. Didžiuma, jų bus vartojama tolimoms kelionėms. Nupirktieji Olympic tranzitinio tipo 150 autobusų bus sumontuoti Elmdon fabrike Metropolitain Camell; Mark II montuojami Aldestone.

— LENKIJOS laivą „Battory" Londone apleido 9 jūrininkai, kurių amžius siekia tarp 17 ir 19 metų. Jie pabėgo, kadangi laivo politrukas juos pastebėjo esant prieškomunistinio nusistatymo. Po savaitės arešto, Anglija jiems suteikė teisę pasilikti Anglijoje.

Sukilo labai išnaudojami darbininkai Vilniuje

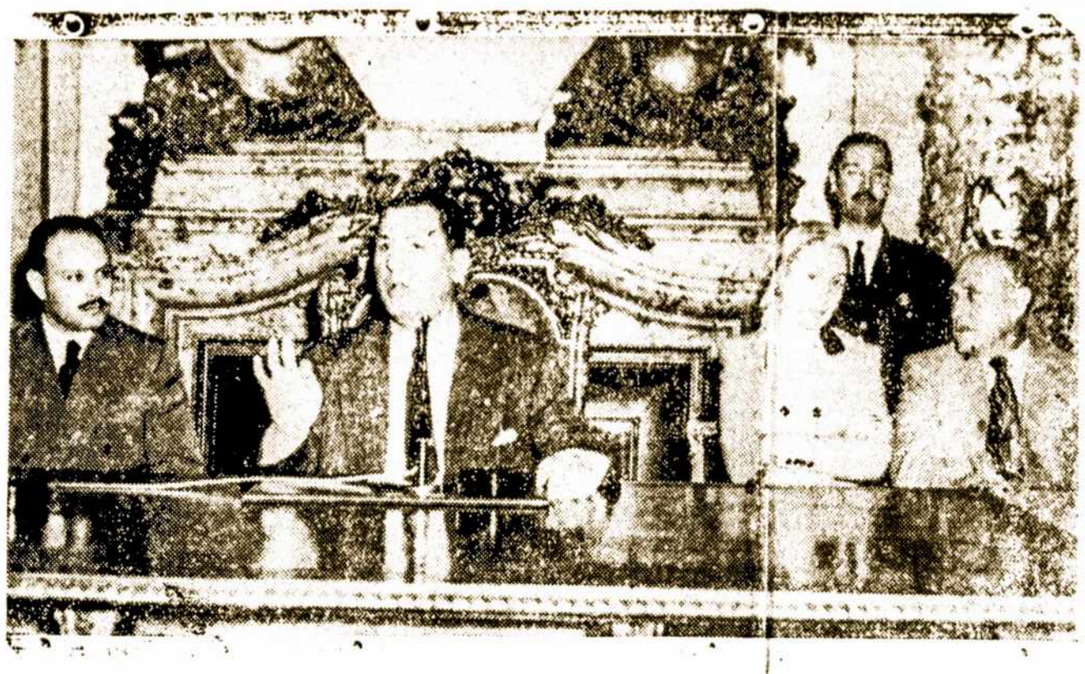

Argentinos respublikos prezidentas, gen. J. D. Perón, sako kalbą civilinių valstybės tarnautojų organizacijų atstovams. Nurodęs valstybės ūkio padėties gerumą, prezidentas pranešė, kad pakeliamos algos valdininkams. Šale prezidento sėdi jo žmona, ponia Eva Perón, C. G. T. sekretorius Espejo ir centralinės darbininkų organizacijos sekretorius Santi.

SANTIAGO DEL ESTERO DELEGATAI PREZIDENTŪROJE

Po 13 dienų žygiavimo, iš Santiago del Estero į Buenos Aires atėjo 50 darbininkų. Jų kelionės tikslas, — prašyti prezidenta gen. J. D. Perón, kad jis sutikfu būti perrenkamas naujam terminui — 1952 - 1958. Prezidentūros Baltajame Salione delegatus priėmė prezidentas su žmona, kurie paklausė jų provincijos liaudies daimu ir padėkoje už tokį ryžtingą palankumo žestą.

Prezidentą Perón prašo sutikti būti perrenkamu įvairios profesinės darbininkų sąjungos, draugijos ir organizacijos.

— ARGENTINOS Centralinis Bankas leido importuoti naujas amerikiečių filmas iš Holywoodo.

ARGENTINA DAVĖ STIPENDIJAS UŽSIENIŲ GYDYTOJAMS

Argentinos Sveikatos Ministerija suteikė stipendijas po 1,000 pezų mėnesiui ir apmokėjo kelionę į abu galus keliasdešimčiai gydytojų užsiniečių kurie atvyksta tobulintis įvairiose medicinos mokslo šakose.

Atvyksta po keleta gydytojų iš visų Lotynų Amerikos respublikų. Penki gydytojai atvyksta iš Ispanijos ir trys iš Meksikos. Pasitobulinę Argentinoje, jie grįš į savo šalis.

— ARGENTINOS laivyno įmonių federacija įteikė poniai prezidentienei $ 1,200,000, kaipo parama jos vadovaujamam šelpimo fondui, ir sutiko veltui dastatyti smėlį visoms to fondo statyboms.

STAIGA MIRĖ JAV ADMIROLAS FORREST P. SHERMAN

Jaudino staigi JAV admirolo, Forrest P. Sherman mirtis, įvykusi nuo širdies smūgio 22. 7. 51 Italijos Neapolyje.

Prieš keletą dienų Sherman susitarė su gen. Franco dėl JAV karo bazių Ispanijoje, po to skraidė Londonan ir Paryžiun pasitarti su Eisenheveriu ir Anglijos bei Prancūzijos laivyno vadovybėmis. Kai kas kritikavo Shermana dėl jo politikos Ispanijos atžvilgiu, bet karo strategai pripažįsta didelį staiga mirusio admirolo laimėjimą.

Pereitą šeštadienį Sherman su žmona buvo Pompeyos koncerte. Grįžęs namo pirmą širdies smūgį, po kurio atsigavęs puikiai jautėsi, bet už kelių valandų užmigo amžinu miegu. Jis buvo 54 m. amžiaus.

UŽ LEIDIMA RINKTIS ESTAMS, RUSAI PUOLA ŠVEDIJĄ

Neutralėje Švedijoje estai turėjo savo trečią kongresą balandžio 29, 1951. Dalyvavo 200 atstovų. Estų kongresa sveikino lietuvių, latvių, lenkų, jugoslavų ir baltgudžių atstovai. Taipgi pasveikino Švedijos parlamento narys, prof. Elis Hasted ir kt.

Didžiausių ovacijų susilaukė JAV ambasados Stockholme atstovas, Oliver A. Petersen, kuris sveikindamas kongresą pareiškė, kad Amerika niekuomet nesutiks su „miuncheniškais" aktais ir sudraus sovietinio imperializmo šėlimą.

Visa demokratinė Švedijos spauda pasisako už Estijos ir kitų Pabaltijo tautų nepriklausomybę. Tik "Ny Dag" (švediškoji "Pravda") puola Švedijos valdžią, kad ji leidžia pabaltiečiams gintis nuo užpuolikų, smerkti genocidą ir skelbti Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės atsteigimo reikalą.

TOS ATOMINĖS SOVIETŲ BOMBOS

Reuter telegrafo agentūra iš San Francisco, Cal., persergsti, tikrindama, kad Sovietai turi pilnus sandėlius atominių bombų, dargi kelis kartus stipriau veikiančių, negu amerikiečių bomba, mesta ant Nagasaki.

JAV yra 54 didmiesčiai, kurių apsauga susirūpinta.

Kitos žinios betgi skelbia, kad Sovietai atomines bombas turi tik savo propagandiniuose raštuose.

— JAV keleivinis lėktuvas, skridęs iš San Francisco Chicagon, 30. 6. 51, užsigavęs į Colorado kalną sudužo. Žuvo visi 50 keleivių. Sykiu žuvo karinių paslapčių byla.

— KOREJOS fronte žuvo kapitonas Mikalauskas, Adomaitis, Vaverka, Bumbulis ir dar keli JAV kariai lietuviai.

VILNIAUS BATSIUVIŲ KOVA SU ENKAVEDISTAIS

Kovoj Krito 40 Darbininkų

Reuterio ir United Press telegrafo agentūros skelbia plačius pranešimus apie darbininkų sukilimą Vilniuje, kur rusiškoji policija įsakė batsiuviams pasiųsti daugiau batų rusų kariuomenei ir dirbti ilgesnes valandas be pakėlimo atlyginimo. Kada albanų batsiuvių pajėgos neleido padėtį gamyba, rusiški enkavedistai juos ėmė nešti. Daužomi batsiuviai soko gintis. Susirėmime dalyvavo 200 rusų penimų policinin ku, kurie ėmė šaudyti beginklius darbininkus. Darbininkai gynėsi vien darbo įrankiais apsiginklave. Reuterio ir United pranešime iš 17. 7. 51 ir 18. 7. 51 sakoma, kad 40 lietuvių darbininkų Vilniuje užmušta arba mirtinai sužalota. Sunkiai sužeista 30 rusiškų raudonsiūlių. (Pastebėtina, kad bolševikams atėjus Lietuvon batsiuviai pirmieji juos pasveikino o dabar pirmieji prieš juos sukilo). Vašingtono vyriausybės organai gavo labai plačius pranešimus iš rusų okupuotos Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Vašingtono pranešimai pabrėžia, kad JAV nepripažįsta rusiškos okupacijos Lietuvoje, Latvijoje nei Estijoje.

Estijoje rusiškoji okupacija baigia ištremti tos šalies gyventojus Rusijos gilumon. Pačioje Estijoje okupantai neranda pakankamai išdavikų iš estų tarpo, taigi į visas matomiausias vietas pastatė iš Rusijos atsigabentus budelius, nemokančius estų kalbos.

Latvijoje tebevykinamas valstiečių trėmimas į vakarų Sibirą dykumas Barnaul.

Lietuvoje daugelis miestelių ir kaimų liko visiškai tušti, nes gyventojai suvaryti į valdiškus rusų dvarus, [illegible] Rusijos atsiųstiems pusiau kiniams enkavedistams, lietuviai valstiečiai tremiami ir kalinami.

„Amerkos Balso" įtaka jaučiama visose trijose rusų okupuotose Pabaltijo valstybėse: Gyventojai su nekantrumu laukia išsilaisvinimo, jaunimas bėga į miškus ir prisideda prie pagyvėjusio partizanų veikimo, žiaurius rusų valdininkus daigoja taip, kaip kad daigodavo cariškos priespaudos laikuose. Žudo ir juodašimtis rus parsidavėlius, kurių būdavo pareitame šimtmetyje, jų yra ir dabar. Parsidavėliai, neteikę sažinės nei gėdos, bernauja okupantams okupuotoje Lietuvoje ir užsieniuose. Jie taikina budeliams, naikinantiems lietuvių tauta ir viską darbo žmones pavertusiems beteisiais darbo gyvuliais, net gi neleidžiantiems laisvai susirašinėti su savo šeimos nariais, esantiems Sibiro tremtyje arba išeivijoje.

Praslinko dešimt lietuvių tautos ikalinimo metų, bet musų tauta, kaip lygiai estų ir latvių dar tebereiškia savo gyvybę okupantų varžtuose būdama. Naujausieji pranešimai apie darbo žmonių pasipriešinimą okupantams tai paskatina viso laisvojo pasaulio lietuvius, latvius ir estus kovoti prieš okupantus ir jų agentus užsieniuose.

Šalin budelius iš Lietuvos. Šalin jiems parsidavusius agentus iš lietuvių visuomenės tarpo!

— VILNIUJE ir kituose rusų okupuotos Lietuvos miestuose kartojasi darbininkų susirėmimai su pavergėjais, verčiančiais darbininkus dirbti ilgesnes valandas be pakėlimo atlyginimo.

NAUJAS MASKVOS ĮSAKYMAS NAIKINT PAVERGTUOSIUS

Kremliaus vyriausybė įsakė komunistų partijos vadovybėms Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Rumunijoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje ir Lenkijoje „užčiaupti burnas pavergtųjų dejonėms". Kad nesijaustų jokio sabotažo ir nenasitenkinimo, įsakyta ištremti Sibiro tyruosna į katorginius darbus visus asmenis įtartus organizavime kovos prieš okupacinę priespaudą.

United Press praneša iš Londono, kad valdiškoji Rusijos spauda ragina okupacinius organus naikinti satelitų tautinius jausmus ir visur, be atodairos, įgyvendinti rusiškus Kremliaus idealus.

Sovietų diktatūra dėl to pradėjo naujų naikinimų bangą, kad pajuto partizanų eilių didėjimą.

— PERSIJOS (Irano) vyriausybė sutiko tartis su anglais tiesioginiai, nacionalizuojamų naftos versmių reikalu.

Arabijoj Taipgi Jau Liejasi Kraujas

NUŽUDYTAS JORDANO KARALIUS ABDULLAH DIDYSIS

Liepos 20, 1951, Jeruzolimo arabiškoje dalyje, einantis laiptais aplankyti savo tėvo kapą Omar koplyčioje, tapo nužudytas Jordano karalius Abdullah Ibn Hussein. Jį nužudė Jeruzolimo lėktuvu nugabentas į m. amžiaus arabų nacionalistų organizacijos „A. Jihad Al Mokadas" narys, kurį sargybinis nušovė vietoje. Toji organizacija priešinga monarcho politikai įjungti arabiškąją Palestinos dalį Jordano karalystėn.

Nužudytojo karaliaus lavonas iš Jerusolimo lėktuvu nugabentas į Amman ir ten 23. 7. 51 palaidotas.

Abdullah buvo vadinamas modernišku tyrų tigru. Nerūkė ir negėrė svaigalų. Turėjo pulkininko laipsnį ir buvo anglų politikos šalininkas. Jis neblogai sugyveno su Izraelio valstybe ir buvo šalininkas septynių arabiškų valstybių sąjungos: Jordano, Egipto, Libano, Sirijos, Saudi Arabijos, Irako ir Jemeno. Abdullah norėjo ton sąjungon įtraukti ir arabišką Palestinos dalį, tuo tarpu minėtoji Mokadas organizacija stengiasi arabišką Palestiną padaryti atskira arabiška valstybe.

Artimuose Rytuose degama karo liepsna. Kas nors yra suinteresuotas „dalyt ir valdyti". Tvirtinama, kad ir ten yra pridėjusi savo „pastangas" sovietinio imperializmo šmėkla.

Jordane paskelbtas karo stovis, sustiprinta sienų apsauga. Princas Naif, jaunesnysis nužudytojo karaliaus sūnus, 38 m. amžiaus, užėmė garsaus savo tėvo sostą.

MIRĖ „MAŽASIS VILGELMAS", BUVĘS NACIŲ RAMSTIS

Vyriausias kaizerio sūnus, Vilgelmas Hohenzollern, sulaukęs 69 m. amžiaus, nuo širdies ligos mirė savo viloj Viurtemberge 20. 7. 51.

Antrojo pasaulinio karo metu jis vadovavo penktąjai Vokietijos kariuomenei. Su savo tėvu jis pabėgo Olandijon lapkričio 18, 1918 m. ir tų pačių metų gruodžio 1 d. atsisakė nuo teisių į sostą. Jam buvo leista grįžti Vokietijon 1923 metais.

Balandžio mėnesį 1932 metų, mažasis Vilgelmas viešai pasiskelbė Hitlerio šalininku ir kaip tik naciai užvaldė Vokietiją, jis tapo eiliniu jų partijos nariu.

Mažasis Vilgelmas buvo vedęs Meklemburgo princesę Ceciliją; paliko 4 sūnus ir 2 dukteris.

— PERSIJOS vyriausybė, nusavinusi anglų naftos šaltinius Persijoje, gavo iš amerikiečių Texas naftos bendrovės pasiūlymą nupirkti visą produkciją. Amerikiečiai sumoka doleriais. Persai sako, kad tai geriausias iki šiol gautas pasiūlimas.

— MISSISSIPPI upės potvynis padarė nuostolių tūkstantį milijonų dolerių. JA. Valstybių vyriausybės padedami Missouri ir Illinois valstiečiai daro tvenkinius iš smeliu pripilytų maišų, kad apsaugoti 25.000 akrų pasėlių.

MIRĖ PASKUTINIS PRANCŪZIJOS MARŠALAS

Prancūzijos maršalas Henri Philippe Pétain, seniausias pasauly kalinys, buvęs Verduno didvyris pirmąjame pasauliniame kare, bet nustojęs vimu su naciškais okupantais ir buvęs Vichy vyriausybės pirmininkas, sulaukęs 95 m. amžiaus, 23. 7. 51 mirė saloje Yeu, kurioje iš kalėjimo perkeltas privatin naman 8. 6. 1951. Palaidotas Port Joinville bažnyčioje Notre Dame. Pétain buvo nuteistas mirti 14. 8. 1945, bet dėka gen. Charles de Gaulle tapo nugabentas minėton salon kalėjimui iki gyvos galvos.

MARŠALAS K. ROKOSSOVSKY SUŽEISTAS

Pranešama iš Kopenhagos kad iš Varšuvos išvykęs vienos Vakarų Europos šalies diplomatas painformavo United Press agentrą, kad vienas lenkų komendantas, isiveržęs į Sovietų pastatyto Lenkijos krašto apsaugos ministerio ir vyriausio lenkų kariuomenės vado, maršalo Konstantino Rokossovskio kabinetą Varšuvoje, dviem šūviais peršovė tą Lenkijos budelį, ir pats nusišovė vietoje. Rokossovskis nugabentas gydimui į Maskvą.

Romanovų priespaudos laikais Lenkijoje buvo nužudyta daug rusų gubernatorių ir Lenkijoje gimusių juodašimčių. Ir dabar atsiranda pasiryžėlių, kurių kulkos pasiekia vyriausįjį budelį.

TAIKOS DERYBOS KOREJOJE TEBEVYKSTA

Po aštunto taikos derybų posėdžio Kaesonge, komunistinės Kinijos delegacijos pirmininko prašymu, taikos derybos buvo pertrauktos ir vėl prasidėjo liepos 25.

Kiniečiai tariasi su Maskva dėl Jungtinių Tautų nesutikimo iškelti dabar savo kariuomenę iš Korėjos. Gi Jungtinės Tautos daugiau netiki bolševikams, sulaužiusiems visus savo pažadus praeity.

Sargybų susirėmimai tebevyksta. Kiniečiai siunčia naujas savo karinomenės dalis Korėjon.

— LONDONE pietaudamas užspringo sraige (lobsteriu) ir pakeliui į ligoninę mirė lordas Holden, lordų rūmų kalbėtojas, žinomas moterų neapkentėjas, kuris, vienok, rengėsi apsivesti šio mėnesio gale.

PARLAMENTO NARYS PATARIA PAKARTI VYSKUPĄ

Anglijos parlamento narys, Sir Waldron Smithers pareiškė, kad Canterbury vyskupas, Dr. Hewlett Johnson, reikia viešai pakarti. Jeigu Anglijos komunistams nesvarbi [illegible] vyskupą, reikia viešai pakarti, — kartojo Smithers, kitiems parlamento nariams kvatojant.

Johnsonui, kaip ir visiems reakcionieriams, labai patinka, kad Sovietuose darbininkas jokių teisių neturi, o aukštieji valdininkai turi vyskupišką gyvenimą. Dėl to tas persenes vyskupas ir giria bolševikų sistemą, tautų pavergimą ir darbo žmonių pavertimą beteisiais gyvuliais.

Sovietų spauda nuolat puošiasi Johnsono ir kitų dvasiškių paveikslais. Vergijai nepritariančius žudo, o jiems agentaujančius į padangės kelia ir apdovanoja.

PASIKEITĖ NEMYLIMAS BELGŲ KARALIUS

Liepos 18, 1951, Belgijos parlamente tapo karūnuotas 20 metų amžiaus Baudouin I, naujasis Belgijos karalius. Nuo tos dienos pasibaigė jo tėvo, Leopoldo III nuotikingas karaliavimas, užsitęsęs 17 metų.

Leopoldas neteko populiarumo antrojo pasaulinio karo metu, kai 1940 metais, tik po 18 dienų priešinimosi Vokietijos nacių gaujoms, pasidavė Vokietijai su puse milijono kariuomenės. Jo grįžimas Belgijon prieš metą laiko sukėlė kruvinų susirėmimų tos šalies gyventojų tarpe.

Nors Belgija tebevadinama karalyste, bet joje daug daugiau demokratijos, negu Franko diktatūros valdomoje Ispanijoje ar Stalino Rusijoje.

KANADA STATO PRIEŠATOMINIUS LAIVUS

Kanada statosi 4 laivus, kurie nebijos nei atominių bombų atakų, nei povandeninių laivų puolimo. Priešatominiai laivai turės ypatingas kanuoles apsiginti ir nuo lėktuvų. Didelė šių laivų medžiagos dalis dar daug metų pasiliks paslaptyje.

Naujoviškuose laivuose visiškai nebus kapitono tiltelio. Kapitonas iš operacijų kambario kontroliuos laivą periskopų sistema ir radarais, kuriais puikiausiai galės sekti priešo jėgų judėjimą.

— VAŠINGTONO vyriausybė paskyrė 25 milijonus dolerių gelbėjimui potvinio aukų Oklahomoje ir kitose vidurinių vakarų JAV dalyse.

Susivienijimo "VERMOUTH" Įvyks

Villa Scasso (Villa Insuperable), salione calle Honduras 4913, šeštadienį, rugpiūčio (Agosto) 4, 1951, 19 val. Vyrams $ 7, moterims $ 3. Taipgi bus šokiai, „Conrad" orkestrui griežiant. Villa Lugano ir viso Buenos Aires lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti, nes visas parengimo pelnas skiriamas Dr. Vinco Kudirkos vardo Susivienijimo rūmų statybai. Rengėjai.

Malonūs Lietuvių Susitikimai Kultūrinių Parengimų Progomis Vyksta — Lietuvių Klūbo salėje, Av. Boedo 737

ARGENTINOS LIETUVIŲ
BALSAS

Nepartinis, seniausias ir plačiausia skaitomas lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje

spausdinamas savo spaustuvėje

Prenumerata Metams:
Argentinoje 20 Arg. pezų
Urugvajuje 5 Urug. pezai.
Visur kitur 3 amerikos doleriai.

Raštus, pinigus adresuoti sekančiai:
ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS
CASILLA DE CORREO 303, Bs. As
Redakcija ir Administracija
Av. Boedo 737, Bs. As. Tel. 97-4444

Lietuviai Penkiuose Kontinentuose

PRŪSŲ LIETUVIŲ NORAS BŪTI BENDROJ ŠEIMYNOJ

VLIK'as jau bendradarbiauja su M. L. Taryba. Didlietuviai ir Prūsų lietuviai trokšta atgaivinti bendrą Lietuvos valstybę. M. L. „Keleivio'' dėka galime plačiau pažinti Prūsų lietuvių praeitį ir ateities viltis, kurios sutampa su mūsų viltimis. „Prūsų lietuviai į ciecorius ir karalius kreipdavosi tik lietuviškai'' — rašo Vilius „Keleivio'' laidoje už gegužės - birželio - liepos mėnesius, 1951 metų ir sako:

„Šįmet sausio m. suėjo 250 metų nuo to laiko, kada Fridrikas I, Karaliaučiaus mieste 1701 m. pats užsidėjo karališką karūną. Tuo buvo padaryta pradžia Prūsijos karalystei, kuri valdė Prūsų lietuvius iki 1918 metų.

Su karalių atsiradimu užėjo lietuvybei dideli sunkmečiai. Lietuviams daug vargų atnešė nuolatiniai karai, marai, brangymečiai, badas, turtų atėmimas atėjūnų naudai ir t.t. Lietuviai, kaip nuveiktieji, turėjo žymiai mažiau teisių negu atėjūnai. Karaliai buvo priklausomi nuo turtingųjų vokiečių didikų, dvarininkų, dvasiškių ir pirklių luomo, kurie dažnai vertė karalių tai daryti, ką jis kartais ir pats nenorėjo. Juk prieš karalių atsiradimą tas pats vokiškas luomas kaip separatistai susijungęs į Prūsų Sąjungą, buvo pasipriešinęs kryžuočių ir Brandenburgo valdovams ir mieliau net apie 200 metų pasidavęs lietuvių - lenkų karaliaus globai. Užtat pavyzdžiui žinomas Prūsijos karalius Fridrikas Didysis nekenté Rytprūsijos vokiečius.

Prūsijos karaliai tiesioginiai lietuviškumą toli gražu ne taip žiauriai naikino kaip jų paveldėtojai, respublikinės arba nacinės Vokietijos [illegible]

Kronprincas Friedrikas véliau ciecorius Friedrikas III taip įrašė į savo dienyną: „Mačius gražiųjų lietuvių būdą ir girdėjus jų gražius balselius ir tada atsimenant, kaip keli žmonės Rytprūsiuose apsiėmė staigiai numarinti tą gražią, senąją garbingą lietuvių kalbą su prakilniomis giesmėmis man ašaros pradėjo veržtis iš akių.''

Tuo metu kai Bismarko grieztoji ranka pradėjo lietuviškumą smarkiai naikinti, karaliai mielai priimdavo lietuvių atstovus, kurie visokiais pra šymais į juos kreipdavosi. Jie net bardavo lietuvius, kurie pas juos atvykdavo ne tautiškais rūbais apsirengę.

Prūsų lietuviai kovojo už savo teisių išlaikymą. Jie norėjo bent savo kalbą, giesmes, dainas ir papročius išlaikyti. Dar 1913 m. Prūsų lietuviai kitaip ir negalvojo, kaip tik lietuviškai pasveikinti ciecorių ir karalių jo 25 metų valdymo sukaktuvių proga.

Lietuviai iš senų senovės buvo pripratę į savo lietuviškus valdovus arba jų vietininkus žiūrėti kaip į taurias asmenybes. Dėlto jie ilgainiui negalėjo suprasti ir prileisti, kad karalius arba jo atstovai savo duotą žodį galėtų neišlaikyti, arba net meluoti ar sukčiauti. Kai paskutinysis Prūsijos karalius ir Vokietijos ciecorius Vilhelmas II 1917-18 metais sutiko pripažinti Lietuvos nepriklausomybę, vokiečių didikai - germanizatoriai irgi pasipriešino. Pagaliau ir karalius buvo nuo sosto pašalintas.

Nusivylę prūsų lietuviai, kurie už savo jiems Dievo duotą kilmę, už motinos kalbą, už savo asmeninę, religinę ir politinę laisvę buvo kovoję per šimtmečius, dabar dėjo visas pastangas, kad susijungti su visais lietuviais į vieną laisvą, nepriklausomą Lietuvą.

Mes pasipriešinome germanizacijai, kuri naikino mūsų kraują ir dvasią. Nebenorime mes vėl pergyventi nei Friedriko Didžiojo kriukio, nei Bismarko grieztosios nei Hitlerio nai kinančios rankos, kuriuos tūli germanizatoriai mums vėl norėtų pritaikyti.''

LIETUVOS REFORMATŲ SYNODAS CHICAGOJE

Praeitais metais Lietuvos Ev. Reformatų Bažnyčia atšventė 400 metų sukaktį. Ši sukaktis buvo plačiai paminėta praeitų metų tremties Synode, kuris posėdžiavo Chicagoje.

Chicaga yra ne tik lietuvių bendrai, bet ir reformatų centras. Čia daugiausia jų yra susibūrę ir jau kelinti metai gana pasekmingai veikia. Turi savo parapiją, vadovaujamą kun. St. Neimano, prie parapijos veikia jaunimo ir moterų draugijos.

Chicagoje savo veiklą tęsia ir Lietuvos Ev. Reformatų Bažnyčios Kolegija tremtyje. Ir šiais metais Kolegija šaukė Synodą Chicagoje birželio mėn. 23 ir 24 dd. Salem Ev. Reformatų bažnyčioje, 6824 So. Emerald Ave. Tai ketvirtasis Synodas tremtyje.

Meninę programą išpildė kulturingas lietuvių jaunimas. Visur skambėjo graži lietuvių kalba. Synodą globojo lietuvės moterys.

— IGNAS HENRIKAS STASIULIS, gimęs Šiauliuose 1922 metais ir ten baigęs gimnaziją, studijavęs Prekybos Institute, Vyt. D. Universitete, Pabaltiečių Universitete Hamburge ir Aukštojoj Technikos Mokykloj Braunschveige, šiemet baigė inžinerijos fakultetą Toronto universitete, Kanadoje. Iš lietuvių tą fakultetą jis baigė pirmas.

— LIETUVIŲ gydytojų Draugijos Valdybą New Yorke sudaro: pirmininkas — prof. V. Kanauka, pirmininko pavaduotojai — dr. V. Paprockis ir dr. V. Tercijonas, sekretoriai — dr. Brazaitis ir dr. Milukaitė, iždininkai — dr. Radzivanas ir dr. Daugėla. Sekretoriaus adresas: 501 Hempstead Turnpike, West Hempstead, L. I., N. Y., USA.

CHICAGOS LIETUVIŲ CENTRAS BE LIETUVIŲ KALBOS

Gegužės 23 d. lietuvių šv. Kazimiero vienuolyno auditorijoj buvo metinis aliumniečių banketas. Buvo vaišės ir programa. Bankete dalyvavo tik aliumnietės. Iš vyrų tebuvo tik vienuolyno padėjėjas kun. J. Malinauskas, pasivadinęs Malin.

Bankiete metėsi į akis keletas dalykų. Nors bankiete, kaip minėta dalyvavo tik merginos ir moterys, bet ant stalų buvo padėtos peleninės pelenimis naudojosi, buvo nemažai.

Kas dabar gali vienuolynams prikišti atsilikimą nuo progreso? Vienuolynai pripažįsta rūkymo teises ir merginoms ir moterims.

Antras progreso ženklas buvo tai tas, kad bankieto visa programa — ir kalbos ir dainos — buvo tik angliškai.

Lietuvių šv. Kazimiero vienuolynas tai toks lietuvybės centras, kur lietuviškos kalbos neišgirsi.

— Vienybė.

— FABIJONAS DAUŽVARDIS, Lietuvos konsulo Chicagoje sūnus, tarnauja JAV aviacijoje.

NAUJAS A. L. LEGIJONO VYR. ŠTABAS

Gegužės 13, 1951, Hartforde, Conn. susirinko Amerikos Lietuvių Legijono Seimas ir Moterų Rėmėjų (Ladies Auxiliary) Seimas.

Į naująjį Vyriausią Štabą išrinkti: Vyr. Vadas Petras Jurgėla, Pavaduotojas Pranas Norkūn — Norkūnas ir A. Leonaitis Jr., Adjutantu J. Liaukus, Kapelionu Kanauninkas J. Meškauskas, Ūkvedžiu A. Urbonas, Teisėju — Gynėju Sereika, Gydytoju Dr. Jonas A. Bučnis, Inspektorium Z. Strazdas, Būdėtoju A. Žemaitis ir Ginklium J. Bogušas.

Legijono naujoji vadovybė yra įgaliota pravesti derybas su kitomis lietuvių karo veteranų ir eks - karių organizacijomis tikslu visas jas apjungti.

— ALG. KEPALAS, Ben. Mačiuika, R. Klybienė, Vyt. Kavolis ir Vyt. Žviždys sudaro Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Organizacinę Komisiją. Studentai prašomi registruotis V. Kavolio adresu: 740 Langdon St., Madison, Wis., USA.

— TREMTINIŲ reikalais lankėsi Ženevoje naujasis BALF'o dir. Pr. Zundė ir St. Garbačauskas. Ten IRO centre buvo patirta, kad daug reikšmės skiriama šiuo metu BALF'o vykdomam ir jau baigiamam lietuvių surašymui.

— GEN. PR. TAMAŠAUSKAS ir M. Naužemienė yra pirmieji lietuviai seneliai, kurie 17. 5. 51 iš Vokietijos atvyko į Los Angeles, Cal. esančią priegiaudą, pagal senelių atgabenimo schemą.

VOKIEČIŲ IR RUSŲ PADARYTI NUOSTOLIAI LIETUVAI

Dar prieš keturių didžiųjų karų sudarinkimą Paryžiuje, p. Juozas Gabrys Paršaitis, savo direktorijos vardu pareikalbė, kad Vokietijos naciai, užėję Lietuvą savo okupacijoje nuo 1941 iki 1944 metų, Lietuvai padarė tokius materialinius nuostolius:

1. — Žemės ūkis ir girios	320.000.000 rbl.
2. — Pramonė ir Prekyba	210.000.000 rbl.
3. — Susisiekimo priemonės	150.000.000 rbl.
4. — Miestų ir kaimų sugriovimas	120.000.000 rbl.
5. — Socialiai ir kulturiniai nuostoliai	100.000.000 rbl
Iš viso	1,000,000,000 rbl.

Jeigu naciai spėjo išplėšti Lietuvos gyventojų turto už milijardą dolerių, tai už kiek jo išplėšė Rusijos bolševikai, dar iki šiai dienai laikydami Lietuvą savo vergijoje?

Rudas diktatorius plėšė, kol dėlio gavo. Turėtų kartą ateiti galas ir raudonajam Hitlerio kolegai, iki šiai dienai plėšikaujančiam Lietuvoje.

— KOMP. J. ŽILEVIČIUS, kuris 20 metų renkantis lietuviškos muzikologijos archyvą, prašo Pietų Amerikos lietuvius atsiųsti jam muziką liečiančius raštus, skelbimus, gaidas, paveikslus, plakatus: Mr. Juozas Žilevičius, L. M., 166 Park Place, Elizabeth, N. J., USA.

GRAŽIAI VEIKIA LIETUVIAI MENININKAI

Lietuviai JAV suruošė įspūdingą dainų šventę, kurioj pasirodė daug žymiausių liet. dainos ir muzikinių pajėgų. Chicagoj gražiai pasirodė su savo koncertu O. Kaskas ir St. Liepas. Po debiuto New Yorke A. Braziui pasiūlyta dainuoti Rigoleto vaidmenį, taip pat vykti gastrolių į Europą ir dainuoti olandų valst. operoj. J. Augaitytė suruošė koncertą per Minkų radio programos 17 m. sukaktuves. Muzikos ir literatūros vakaras buvo suruoštas Brooklyne. Baltimorės „Dainos'' dr-ja koncertu atžymėjo savo 20 m. sukaktį, Bostono liet. bažnyčioj, Jer. Kačinskui vadovaujant, buvo pirmą kartą išgirstos J. Žilevičiaus [illegible]

VOKIETIJOJE LIKS 5000 LIETUVIŲ

Iš suteiktos PLB Vokietijos krašto valdybos pirm. Zundės „Tremčiai'' informacijos apie vak. Vokietijoj esančius lietuvius aiškėja, kad emigracijai einant į galą, Vokietijoje lietuvių, kartu su mažlietuviais liks apie 5.000 Jų palankesniui įkurdinimui dabar ir rūpinasi krašto valdyba. Norima sudaryti Vokietijoj paliekantiems lietuviams pakenčiamas materialines ir moralines sąlygas, kad galėtume išlaikyti tautinę kultūrą ir, laikui atėjus, grįžti į Lietuvą su mažiausiais nuostoliais. Daug buvo dėta pastangų, kad vokiečių ruošiamasis užsienietį įstatymas būtų galimai palankesnis. Tuo reikalu krašto valdyba su kitų tautybių atstovais eilę kartų lankėsi Bonnoje, įteikė eilę memorandumų, kuriais aiškinti įvairūs klausimai. Tos pastangos neliko be pasėkų.

VOKIEČIŲ ŽODIS LIETUVOS ŪKININKAMS

Vokiečių telegramų agetūra ir visa eilė laikraščių paskelbė žinią, kad iš Lietuvos grįžta nemažas skaičius buv. Karaliaučiaus gyventojų. Jie nedidelėmis grupėmis po 22, 24 ir 40 atvyksta į pabėgėlių ir karo belaisvių stovyklą Friedlande. Paskutiniais mėnesiais jų iš viso paliko Lietuvą apie 4.000: Lietuvoje tie paskutiniai iš likusiųjų Karaliaučiaus gyventojų rado pas ūkininkus priegloba, 350 iš jų dar laukia Fuerstenwalde, Bischofswerde ir Bitterfelde, kada bus pervežti į Friedlandą. Likusieji (apie 2.800) prievarta, o iš dalies, kaip skelbiama, dėl to, kad trūksta jiems kai kurių dokumentų, įkurdinami Sovietų okupuotoj rytinėj zonoj. Apie 1.000 be tėvų vaikų ir paūglių buvo nugabenti į spec. centrus Chemnitze ir Thueringijoj. Štai kaip „Die Welt'' (51. 6. 18, Nr. 139) aprašo grįžtančiuosius: „Jų nuotaika — kaip tų žmonių, kurie išsigelbėję nuo laivo sudužimo, dabar būtų gabenami iš tos salos, kurioj jie išgyveno ilgus metus. Toji juos išgelbėjusioji sala buvo Lietuva. Prieš tai jie sudaužytame ir okupuotame Karliaučiuje turėjo gyventi griuvesiuose, nuolat slapstytis, buvo vaikomi iš vienos vietos į kitą, mito tik tuo, ką kur rasdavo ar nusivogdavo iš kitų; jų tūkstančiai krito nuo badoir šiltinės.

Patvaresnieji, išgyvenusieji 1946 ir 1947 metus, naktimis stengdavosi užšokti ant traukinių laiptų, ėjusių į Lietuvą ir ten buvo ūkininkų priglobti ir pavalgydinti, vasarą jiems padėdavo dirbti, o žiemą — eidavo po žmones duoneliaudami. Tačiau 1949 m. sausį įvyko stebuklas: jie buvo pareikalauti, kad įsiregistruotų. Buvo sakoma, kad galės vykti į Vokietiją, jei ten gaus leidimus gyventi. Nepasitikėdami, gaišuodami, bet galiausiai su visų desperacijon patekusių žmonių vilties kibirkštėle leidosi įrašydinami — ir laukė 2 metus, kol galiausiai atėjo pirmosios žinios apie esančius Vakaruose tėvus, vaikus ar brolius ir seseris. Atsisveikinimas su lietuviais buvo širdingas...'', pastebi laikraštis, toliau pažymėdamas, jog į galą net rusai pasidarė žmoniškesni ir transportą iš Pagėgių išlydėjo su muzika... Gyvuliniais vagonais keliavo per savo buvusias tėviškes, užtat buvo suvaryti į 2 kl. vagonus, kai teko važiuoti per Vidurinę Vokietiją. Vėliau buvo aprūpinti naujais katūninių ir kojinių — užtat buvo pasiryta pastatyti kryžių viskam, kas buvo praeity. Gi, dabar, atvykę į Vakarus, jie jaučiasi lyg patekę į išsvajotąjį kraštą, kur apie juos tik siuva vok. Caritas pareigūnai, gydytojai su gail. seserimis ir kt. „Taip, turiu 20 metų ir nemoku net rašyti'', kalba vienas iš jų: „kad niekas neišmokė''. O norėjo studijuoti mediciną... „Mes galime dirbti visokius darbus: stalių, traktorininkų...'', kalba kiti.

ELTA.

— DR. ALF. MARTUSEVIČIUS su žmona gegužės 17 d. laivu „General Muir'', atvyko į JA Valstybes ir apsistojo Brooklyne pas ponus Mrozinskus. Dr. A. Martusevičius Vokietijoje, Muenchene, tris su puse metų dirbo pereinamoje stovykloje IRO rentgeno skyriuje.

— NEW YORKE įvykusiame visų JAV užs. šalpos or-jų tarybos posėdyje dalyvavo, kaip lygiateisis narys, ir reik. ved. P. Minkūnas.

NAUJOKAI UŽVALDO SENAS ORGANIZACIJAS

Nepraktiška yra skaldyti visuomenę naujų organizacijų kūrimu: daug logiškesnis reikalas — „atnaujinti'' senas organizacijas. „Naujienose'' skaitome apie pakeitimus Amerikos lietuvių tautininkų vadovybėje:

„Am. lietuvių tautininkų suvažiavime („seime''), kuris įvyko gegužės 19-20 d. d. p. J. J. Bachūno vasarnamyje — Tabor Farm, Sodus, Mich., rezignavo iš pirmininko vietos čikagietis Antanas A. Olis ir pasikeitė visa Tautinės Sąjungos vadovybė..

Jos centras perkeltas į rytus. Pirmininku išrinktas Dr. M. J. Colney (Aukštakalnis) iš Waterbury, Conn.; sekretorium — B. Dūda irgi iš Waterburio, vietoje čikagiečio Linkaus; iždininku — A. S. Trečiokas iš Newark, N. J.

Be to, sudaryta Sąjungos Taryba iš įvairių kolonijų atstovų: Chicagos, Clevelando, Detroito, New Yorko, Waterburio ir Bostono. Buv. tautininkų vadai ne tik pasitraukė iš viršininkų vietų, bet ir neįėjo į Tarybą.

Seimas išrinko dar Spaudos ir Informacijos komisiją iš penkių asmenų, gyvenančių Clevelande: B. Gaidžiūno, V. Rastenio, J. Smetonos, A. Augustinavičienės ir D. Degesio. Šita komisijo, tur būt, bus svarbesnė, negu rytinė centro valdyba.

Seimą sudarė, kaip „Dirva'' praneša „92 nariai su balso teise'' (ne delegatai, o nariai), ir dar buvo apie 40 svečių.

Viršų paėmė seime europinio tipo tautininkai, kurių idėjoms gana smarkiai priešinosi senieji Amerikos tautininkų vadai. Bet pastarieji nebuvo susitarę ir susiorganizavę Faktiškai dirigavo seimui clevelandiečiai.

Senieji tautininkų lyderiai nesitikėjo tokio „siurprizo'' ir važiavo namo, labai nusiminę. Bachunui, kuris pusantro šimto žmonių per dvi dienas valgydino ir vaišino, irgi kilo abejonių, kas čia iš to perversmo išeis. Bet jisai optimistas. Vienam svečiui jisai juokaudamas pasakė: „Dar gerai, kad mano farmos nenusavino''.

RASYTOJAS J. SAVICKIS GRĮŽO PRANCŪZIJON

Pasiuntinys ir Įgaliotas Ministeris Skandinavijos kraštams, lankydamas Norvegijoje pažįstamus bei norvegų oficialius asmenis (URM-jos vedėją, seimo pirmininką, bei narius ir kt.) taip pat buvo priimtas oficialioje audiencijoje pas norvegų karalių Haakoną. Karalius itin domėjosi dabartine Lietuvos būkle bei ryškino svarbesniuosius Norvegijos klausimus.

Belankydamas Stockholmą, min. J. Savickis turėjo progos pamatyti naują švedijos karalių Gustavą Adolfą ir susitikti su visa eile žymesnių politikų. Visi jie rodė gyvo susidomėjimo Lietuvos reikalais.

Kopenhagoje min. J. Savickis panaudojo pažintis iš ankstesnių laikų ir turėjo pasikalbėjimus su URM-jos vadovais bei su daugeliu žymesnių danų politikų.

Min. J. Savickis, sėkmingai atlikęs uždavinius Skandinavijos kraštuose, pro Pfullingeną grįžo į nuolatinę savo gyv. vietą pietų Prancūzijoje.

Keista... o Pasaulis Toks...

KARO MELODRAMA

Miuncheno teismas atsidūrė keblion padėtin vienoje skyrybos byloje; surado išeitį, vien moters, bet ne įstatymo dėka.

Viskas vyro, aišku, kaip pasakoja kadaise, o dabar moderniškai kalbant, ne kuomet upėmis medus netekėjo, bet kraujas, nes buvo karo metas, antras pasaulinis karas.

Viena vokietė buvo rusų išvežta į Sibirą, jos vyras suskubo pabėgti Vakarų Vokietijon.

Moteris Sibire pasijuto nekaip, rusai iš kažkur sužinojo, kad jos vyras buvo parubežio policijoje ir bene priklausė SS dalims. Su tokiais reikalėliais niekas Rusijoje nežaidžia ir visuomet tai baigiasi kapais neiškastoje žemėje...

Moteris buvo apsukri ir staiga par vyksta į Miuncheną, bet ne viena... Su ja kūdikis neseniai gimęs...

Vyras išplėtė akis...

— O tai? — užklausė.

— Kūdikis... Mano sūnus... — atsakė ramiai moteris.

— Kūdikis?.. Matau... Bet kieno?...

— Mano.

— O iš kur?... Nuo ko?..

— Nekrėsk juokų, nepatikėsi, jog man garnys sterblėn suklydęs įdrėbė ir aš priėmiau...

Tokio akiplėšiškumo vyras, ir dar buvęs SS vyras, nepakenté ir žmoną ne tik išvaré iš namų, bet pareikalavo skyrybų per teismą nuo neištikimos žmonos.

Iki prisiartino byla, nuskriaustas vyras susitikdavo retkarčiais su savo žmona gatvėje ir... žmona atsigavo, apvaliuke virto, veideliai vėl pradėjo raudonuoti, o kas svarbiausia, apie ją, kaip apie „šiaudinę'' našlę, pradėjo suktis bernai ir našliai...

Ivyko teismo posėdis.

Rimti teisėjų veidai, susikaupę publikos veideliai...

Perskaityta kaltinimas ir teisėjas klausia žmoną ar ji prisipažįsta vedybinėje neištikimybėje?

— Ne! — atsako griežtai moteris.

Visi nustebo...

— O kūdikis, dovanokite, ponia, kada gimė?

— Gamtos nustatytu laiku, ponas teisėjau, — atsakė moteris nei ne mirktelėjus.

— Gm... — atsikrenkštė teisėjas: — Ne tai... Sakau, t. y. klausiu kiek laiko jau buvot atsiskyrus nuo savo teisėto vyro kuomet gimė sis kūdikis?

— Nelaisvėje pas rusus buvau penkis metus ir kūdikis yra vos metų... Aišku, žiūrėkite, koks puikus kūdikis... Nusidėčiau prieš dievą, jei sakyčiau, kad mano vyras yra jo tėvas... Nei sapne jis niekad neturės tokio puikaus kūdikio...

— Tuomet, kas jo tėvas?

— Aišku, kitas vyras!

— Kaltė įrodyta! — tarė teisėjas.

— Kokia kaltė? — sušuko moteris. — Kad nebuvau ištikima? Myléjau kitą? Melas! Netiesa! Aš norėjau grįžti pas jį iš belaisvės, o ten paleisdavo iš belaisvės Vokietijon vien invalides, sunkiai sergančias ar nėščias, nes netinka darbams... Aš norėjau grįžti tėvynėn... Pas jį... Ir lengviausia ir nepavojingiausia sveikatai ir viskam buvo... tapti nėščia... Ir tapau... Ir mane paleido... Dabar jis man tuomi atsidėkoja?...

Teisėjai sumišo ir nutraukė posė-

(Nukelta į 4-tą pusl.

San Francisco Solano

Geriausi Sklypai Prie Klm. 16

EKSKURSIJOS NUO „TULSA" VYKSTA KASDIEN:

Viamonte 190, Buenos Aires

PARENKA - TVARKO C. BUIVIDAS

Planus ir Kainas Suteikia „A. L. Balsas"

Barracas rajone parduoda įgaliotinis PR. VASILIAUSKAS, Pinzón 932.

SUTAUPYSITE PINGUS JEIGU NUPIRKSITE NUOSAVYBĘ, KURIOS KAINA NUOLAT KILS!

NUSIPIRKUSIEJI PATARKITE SAVO KAIMYNAMS

Dėl kainų ir mokėjimo sąlygų kreipkitės laiškais arba asmeniškai darbo dienomis nuo 10 ik 12 ir nuo 17 iki 19 val. į nuosavybių skyriaus vedėją šiuo adresu: SR. ČESLAVAS BUIVIDAS, TULSA, VIAMONTE 190.

Pasiteiraukite ir pirkite dabar!

Casa Musketas

Savininkas Adolfas Mušketas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50-5948.

Parduoda ir išnuomoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokšteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmon.

V. KRĖVĖ

Veidmainingumo Rekordai

Žinomas rašytojas, profesorius Vincas Krėvė Mickevičius, Paleckio vyriausybėje buvo užsienių reikalų ministeriu ir net vice-premjeru.

Atvykęs Amerikon profesorius žurnale „Nemunas" aprašė pirmąją bolševikų okupaciją Lietuvoje ir kaip tapo sudaryta toji „paleckinė" vyriausybė.

Profesoriaus rašinys sukėlė protestų audrą. Protestuoja abu kraštutinumai: bolševikai „Laisvėje" ir tautininkai „Dirvoje". Begaliniai įdomų profesoriaus Krėvės aprašymą patiekiame „A. L. Balso" skaitytojų žiniai, nes tai yra svarbus istorinis dokumentas. „A. L. Balso" red.

VYRIAUSYBĖS SUDARYMAS

Tautininkų viešpatavimui Lietuvoje įpusėjus, didėjant krašto nepasitenkinimui ir opozicijai augant, vyriausybės buvo paskelbtas naujas „Spaudos Įstatymas", kuris galutinai užgniaužė žodžio laisvę, ir Lietuvoje faktiškai nebeliko nei vieno laikraščio, kuris būtų galėjęs bent objektyviai informuoti visuomenę apie vidaus ir užsienio svarbesnius įvykius.

Prasidėjus karui, spaudos laisvė buvo dar labiau suvaržyta. Įvesta tokia griežta cenzūra, jog net bešališkas žinių teikimas iš karo lauko buvo neleidžiamas esą tais sumetimais, kad tos žinios nepakenktų geriems santykiams su kovojančiomis valstybėmis.

Mūsų visuomenė gerai suprato, kad Lietuvos padėtis nėra saugi, kad vokiečių susitarimas su Maskva įvyko greičiausiai mažųjų Pabaltijo valstybių sąskaiton, kad kilusi Europoje baisi karo audra nepraslinks, nepalietusi ir Lietuvos. Suprato ir nerimavo. Bet uždėtasis spaudos apinasris neleido niekam nei vienu žodžiu viešai prasitarti visais šitais klausimais.

Ką mano, ką daro Vyriausybė, kokių imasi žygių, kad prašalintų gresiančius Lietuvai pavojus, laikė ji grieščiausioje paslaptyje. Paprastiems Lietuvos piliečiams teko gyventi tik gandais, dažnai prieštaraujančiais, ir savo nieku paremtais spėliojimais.

Nors Vyriausybė paskelbė, kad Lietuvos kaimynai žada respektuoti griežtą jos neutralitetą, kurio mano laikytis, bet visuomenė tais pareiškimais nebetikėjo.

Kai Lenkija tapo sužlugdyta, Vilnių okupavo ir apipleše raudonoji armija. Greitu laiku oficijozo buvo paskelbta, kad Maskva pasiūliusi mūsų Vyriausybei derėtis dėl Vilniaus perleidimo Lietuvai ir nustatymo šios srities sienų. Visa tai buvo atvaizduota, kaip Lietuvos Vyriausybės politikos laimėjimas, tik užmiršta buvo pranešti, kokiomis sąlygomis Maskva nori perleisti Vilnių Lietuvai.

Tik deryboms pasibaigus paaiškėjo, kad už šią dovaną Vyriausybė sutiko įsileisti Lietuvon raudonosios armijos įgulas. Visa Lietuvos tauta buvo tuomet pagauta didžiausio nerimo ir skaudaus sielvarto, nes kiekvienas suprato, kad prasidėjo Lietuvos tragedijos pirmasis aktas. Veltui Vyriausybės oficijozai stengėsi atvaizduoti tokį „Vilniaus atgavimą", kaip politinį laimėjimą. Net iškilimingas mūsų kariuomenės įžygiavimas į Vilnių, transliuotas per radiją, nepakeitė lietuvių nuotaikos.

Raudonųjų įguloms tokiu būdu atsiradus Lietuvoje, josios vidinis gyvenimas nieku nepasikeitė, bet pirmomis dienomis, tik policinės priemonės bent kokiai opozicijai užgniaužti ir cenzūra dar labiau pagriežtėjo. Kasdieninėje spaudoje nesirodė jokių žinių, kurios būtų galėjusios didinti neramią tautos nuotaiką.

Kurį laiką atrodė, kad Vyriausybė pasiekė savo tikslo, ir Lietuvos visuomenė aprimo po pirmo išgąsčio ir dabar gyveno tik pasakojimais apie „pus-laukinius driskius iš Rytų" ir jų anekdotiškais nesusivokimais kultūrinėse gyvenimo sąlygose, nusistebėjimo apsireiškimais, kad „buržuaziniai kraštai" visai ne taip gyvena, paskendę skurde, kaip jiems buvo skelbiama jų tėviškėje.

IŠ PIRMOSIOS BOLŠEVIKŲ OKUPACIJOS LIETUVOJE

Tik tas ramybės laikotarpis buvo neilgas. Greitai visi turėjo progos pastebėti, kad „valdančiose sferose" vyksta kažkas neįprasto: beveik kas savaitė ėmė keistis Vyriausybės sudėtis. Iš pradžių žmonės aiškino šį keistą apsireiškimą, tautininkų partijos susidariusioms tradicijoms priešingą, vidinę jų vadų kovą už „valstybinį lovį". Bet greitai ėmė skliisti neramūs gandai, kad visų tų pakitėjimų priežastys glūdi nesusipratimuose su Maskva, kuri, matyti, provokuoja įvykius. Iš raudonųjų įgulų ėmė bėgti kariai, ir dėl tos priežasties Maskvos vyriausybė kaltina lietuvius agitacija prieš komunistinę santvarką Rusijoje ir reikalauja iš Lietuvos Vyriausybės imtis griežtų priemonių kovai su šiuo reiškiniu. Ėjo gandų, Maskva net apkaltinusi mūsų saugumo organus, kad jie esą pagrobę raudonosios įgulos dalyvius ir kankinimais norėję iš jų išgauti karinių paslapčių.

Lietuvos Vyriausybė paneigusi šiuos kaltinimus ir pareikalavusi sudaryti mišrią komisiją šiems priekaištams ištirti, bet Maskva nesutikusi su šiuo pasiūlymu, net neleidusi apklausti raudonosios armijos kareivio, kurio esą žodžiais pasirėmus, kaip nuo mūsų saugumo nukentėjusio, ji kaltino Vidaus Reikalų Ministeriją, netgi pareikalavusi suimti vidaus reikalų ministerį Skučą ir Saugumo departamento direktorių Povilaitį.

Tokie ėjo gandai Kaune, o gal jie buvo pasiekę ir tolimus Lietuvos užkampius, bet spaudai nebuvo leidžiama nei vienu žodžiu prasitarti apie susidarusią padėtį.

Lyg tiems visiems gandams patvirtinti laikraščiuose buvo skelbta, kad Lietuvos vyriausybė vėl persitvarkė, atsistatydino ministeris pirmininkas gen. černius ir vidaus reikalų minist. pulkininkas Skučas. Vyriausybės prie kyje atsistojo Merkys, kuris su užsienio reikalų ministeriu Urbšiu vyksta svarbiais reikalais į Maskvą.

Tuo pat metu tapo žinoma, kad pulk. Skučas netik atsistatydino, bet vyriausybės įsakymu jau suimtas ir padėtas į kalėjimą drauge su Povilaičiu.

1940 metų birželio mėnesio 15 dieną lyg perkūno trenksmas apstulbino lietuvius žinia, kad prez. Antanas Smetona pasišalino iš Lietuvos su visa savo šeima, ir raudonosios armijos gausūs daliniai su tankais, sunkiąja artilerija jau peržengė sieną, traukdami į mūsų krašto gilumą. Aerodromai liko užimti daugybės raudonosios aviacijos lėktuvų.

Vyriausybė išsiskirsčiusi, ir josios narių daugumas net iš Kauno išvažiavę. Pavojingiausią valandą kraštas pasiliko be vado ir vyriausybės.

Vėliau, rodos, porai dienų praslinkus, grįžo į Kauną ministeris pirmininkas Merkys, kuris, pagal veikiančią to meto Lietuvos Konstituciją turėjo, nesant Respublikos prezidentui, eiti jo pareigas.

Atsirado ir kai kurie ministeriai, kurie nebuvo iš Kauno išvykę. Prasidėjo ilgos derybos naujai vyriausybei sudaryti. Pasirodė, kad tose derybose sverbiausią vaidmenį vaidino Dekanozovas, Maskvos įgaliotinis atsiradęs Lietuvoje ryšium su naujų raudonosios armijos dalinių įžygiavimu Sklido gandai, kad derybos nesiseka. Dekanozovas reikalavęs, kad nauja vyriausybė būtų sudaryta iš asmenų, nusistačiusių lojaliai laikytis „sutarčių", anksčiau su Maskva sudarytų. Daugel siūlomųjų kandidatų jis atmesdavęs. Iš tų gandų aiškėjo, kad Lietuvos nepriklausomybė jau tapo fikcija, nors iš Maskvos buvo skelbiama, kad SSSR vyriausybė nemano pažeisti Lietuvos teisių ar kištis į jos vidaus gyvenimą ir keisti vidinę santvarką. Ji buvusi priversta padidinti savo įgulas saugumo sumetimais tiek savo, tiek Lietuvos, kad ji nebūtų įtraukta į pasaulinį karą, kuris jau yra suliepsnojęs vakaruose.

O tuo metu raudonieji daliniai jau žygiavo Kauno gatvėmis, žalodami savo tankais gatvių meksfaltą. Nusiminusių lietuvių minia verkė, džiūgavo vien žydai, o jų moterys apmėtydavo raudonarmiečius gėlėmis. Vakarą žydiškas jaunimas būriais slinko gatvėmis, dainuodamas rusiškai sovietiškas dainas, ir policija nedrįso jų sudrausti.

Lietuvių tarpe kilo baisiausias pasipiktinimas tokiu žydų elgesiu. „Ką jiems blogo yra padariusi Lietuva, kad jie taip džiūgauja, bolševikams mūsų kraštą okupavus", girdėjosi kalbos.

Po šių įvykių praslinkus porai dienų, vėlų vakarą, jau po vienuolikos, man paskambino iš rusų atstovybės. Skambino Pozdniakovas, įgaliotas Sovietų ministeris Lietuvai, prašydamas tuojau atvykti atstovybėn. Atsakiau, kad jau vėlu, ir esu pasirengęs gulti. Jei yra reikalas, pasistengsiu užeiti rytojaus dieną. Bet Pozdniakovas primygtinai įkalbinėjo, kad reikalas skubus, ir kitai dienai jo atidėti negalima. Jis atsiųsiąs man savo automobilį.

Pagaliau sutikau, ir pusei valandos praslinkus jau buvau Sovietų atstovybėje. Ten mane sutiko pats Dekanozovas, kurį pirmą kartą pamačiau

Supažindinęs mane su Dekanozovu, Pozdniakovas pasišalino, pareikšdamas, kad jis išeinąs parūpinti užkandžių, nes spėjąs kad mūsų pasikalbėjimas galįs ilgiau užtrukti.

Dekanozovas ėmė pasakoti, kad jis esąs ne tik nustebintas, bet ir užgautas prezidento A. Smetonos pasielgimo, ir panašaus žingsnio iš prezidento pusės, be abejo, niekas Maskvoje tikėtis negalėjo.

Atskridęs iš Maskvos lėktuvu, jis, Dekanozovas, net į savo atstovybę neužvažiavęs; nusiskubino į prezidentūrą ir buvo tiesiog netikėtumo priblokštas, kai ten suzinojo, kad Smetona jau pasitraukęs iš Lietuvos.

Jis čionai atskridęs apsvarstyti skubių neatidėliotinų klausimų eilės ryšium su pakitėjusia padėtimi.

Maskva nesupras, kaip nesuprantąs ir jis pats dėl ko taip trūksta pasitikėjimo. Juk Merkiui, vadinasi, ir prezidentui Smetonai gerai žinomas Sovietų vyriausybės užtikrinamas, kad ji visai nemano pažeisti Lietuvos nepriklausomybės, kištis į jos vidaus reikalus ar kėsintis pakeisti vidaus santvarką.

Maskva tik buvo labai apgailestaujanti įvykių priversta padidinti čia savo įgulas jų saugumo sumetimais ir geriausių norų apsaugoti Lietuvą nuo pavojaus įsivelti į pasaulinį karą, jei ne savo noru, tai prievarta.

Aš pareiškiau abejojimą, kad Lietuvai grėstų pavojus įsitraukti į karą. Kaimyninė Latvija, kaip ir Lietuvos vyriausybė, buvo pareiškusi laikysiantis griežto neutraliteto, Lenkija jau sužlugdyta, Vokietija gi yra draugiškuose santykiuose su SSSR ir, be to, tokioje padėtyje, kad, be abejo, ji nesikėsintų mūsų prievartauti be SSSR vyriausybės žinios ir sutikimo.

— Mes su Vokietija tokie draugai, kaip du alkani šunys, kurie sėlina į vieną kaulą, — nusijuokė Dekanozovas. — Šiandien teikiame jai pagelbą, bet tik tiek, kad ji neuždustų ir nepasismaugtų ankščiau, negu mums tai naudinga. Mūsų santykiai su vokiečiais nekokie — ir kuo jie pasibaigs, tai jau kitas klausimas, kurio dabar geriau neliesime. Tikėkite, kad draugas Stalinas ir aš asmeniškai tik gero norime Lietuvai. Mudu nesergame rusų patriotiniu šovinizmu, gerbiame ir mėgstame lietuvių tautą, nes tarp jos ir gruzinų tautos likimo yra daug bendro. Mudu, gerai susipažinusiu su jūsų praeitimi, žinome, kad šimtmečius kovojote, sulaikydami vokiečių antplūdį į rytus ir nelygioje kovoje laimėjote. Žinom, kad jūsų valstybės sienos ėjo į rytus nuo dabartinio Charkovo ir tik šimtą kilometrų buvo nuo Maskvos, pietuose siekė Juodųjų jūrų. Kaip gali gruzinas negerbti tautos, kuri, nebūdama gausi tik savo didvyrišku narsumu galėjo išsigyti žūtbūtiniuose karuose tokią galią pasipriešinti vakarams ir rytuose atstumti mongolus beveik iki Volgos. Visa tai kalbu įtikinti tamstą, kad draugas Stalinas Lietuvos atžvilgiu neturi jokių paslėptų tikslų ir siekimų, vien tik turi apsaugoti ateityje jūsų kraštą nuo galimo vokiečių įsiveržimo, politinei padėčiai ir mūsų santykiams su jais pakitėjus. Ir ko mes turėtume siekti Lietuvoje? Esate žemdirbių kraštas, turite vien tik tokių gėrybių, kuriomis ir Sovietų Sąjunga yra turtinga. Prisipažinsiu, kad mūsų manymu Lietuva — svarbus strateginis punktas, bet tas faktas kaip tik ir kelia iš vokiečių pusės agresijos prieš jus pavojų, nuo kurio norime jus apsaugoti.

(Bus daugiau)

JAU PRADEDAMAS

RUOŠTI SPAUDAI —

KAIP KIEKVIENAIS METAIS

Nepaprastas

Labai Įdomus

Naudingas

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSO

KALENDORIUS 1952 METAMS

Didingas PLIAS Dviejų Metų VEIKLOS MINĖJIMAS

Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) Argentinos skyriaus dviejų metų veiklos minėjimas, įvykęs Buenos Aires Lietuvių Klūbo patalpose liepos 14, 1951, atrodė visais atžvilgiais:

Mūsų profesionalai suartėjo su mūsų industrialistais.

Šeimynos ir pavieniai, rečiau lankanti lietuvių kultūrinius parengimus, įsitikino lietuvių publikos gramumu ir kultūringumu.

Vaišių puošnumas, lietuviška muzika ir lietuviški šokiai ypatingai jaukiai uždegė lietuvybės pagarbos liepsną.

Inžinierių parengimo pelno paskyrimas Vasario Šešioliktosios Lietuvių Gimnazijai Europoje įamžino šestą ir paskątino visą Argentinos lietuvių visuomenę pasekti PLIAS vadovybės kilnų pavyzdį.

Inž. Jonas Ramanauskas, PLIAS Argentinos skyriaus pirmininkas, 14. 7. 51, Lietuvių Klūbo scenoje kalba per garsiakalbį, atidarydamas dvie jų m. veiklos minėjimą. Šalia jo stovi — Argentinoje gimęs inž. Pranas Krapovickas. Prie garbės prezidiumo stalo sėdi sekr. arch. J. Steikūnas, arch. H. Stanaitytė - Piątkowska, Rosario verslininkų atstovas A. Švarlys ir generolas Teodoras Daukantas. (Foto: Zubricko ir Kirstuko.)

Pradėdami minėjimo iškilmes, rengėjai sudaré garbės prezidiumą, pakviesdami scenon generolą T. Daukantą, metalo industrijos atstovą Vladą Urbietį, medžio industrijos atstovą Bronių Eidukonį, popierio industrijos atstovą Vacį Andriušką, Rosario verslininkų atstovą Antaną Švarlį, Argentinoje gimusių ir čia aukštąjį mokslą baigusių lietuvių atstovą inž. Praną Krapovicką, moterų atstovę architektę H. Stanaitytę — Piątkovską ir spaudos atstovą A. L. B. red. Kast. Norkų.

Čia pat scenoje, prie garsiakalbio, PLIAS Argentinos skyriaus pirmininkas inž. Jonas Ramanauskas perskaitė PLIAS įstatus ir pabrėžė, kad PLIAS nariais gali tapti visi lietuviai technikai, savo mokslo ir darbo pastangų dėka išvystę nuosavas industrijos įmones. Gen. T. Daukantas savo žodyje pabrėžė Argentinos lietuvių padarytą didelę pažangą, pažymėdamas kolonijos veido skirtingumą tarp dabartinio laiko ir anų laikų, kada jam teko būti Lietuvos pasiuntiniu šioje šalyje. Red. Norkus konstatavo puošnios lietuvių publikos kultūringumą ir džiaugėsi lietuvių industrialų ir jų šeimynų dalyvavimu PLIAS sukakties minėjime ir lietuvių gimnazijos darbo tremtyje parėmimu.

Vėliau scenoje kalbėjo arch. Jonas Steikūnas, inž. J. Ramanauskas ir studentė Antonia Neniškytė bei architektė H. Stanaitytė — Piątkovska, amerikonišku būdu pardavę porą šampano butelių, vis minėtos gimnazijos naudai.

Orkestras „Baltica" puikiai pasirodė griežda mas suktinį, klumpakojį, noriu miego ir kitus lietuviškus šokius. Orkestro vedėjas Vytautas Bal čiūnas dabino muziką lietuviškomis solo dainomis per garsiakalbį, dalyvaudamas bankete sykiu su savo žmona, o vietinių orkestrų dainininkas L. Subačius pritarė moderniškai orkestro „Baltica" muzikai. Po 3 v. ryto prof. Edvardas Radionovas griežė pianu solo.

Banketo vakarienė buvo skani ir gausi patiekalais, už ką kreditas priklauso Lietuvių Klūbo šeimininkei gerb. Onai G. Ožinskienei — ir jai gelbėjusioms K. Grebliauskienei ir D. Naudžiūnienei.

Visi PLIAS nariai priiminėjo svečius ir dirbo parengime. Į PLIAS narius pareiškė noro įsirašyti visa eilė žymių lietuvių industrialų, kurie, nors nėra diplomuoti inžinieriai, bet savo darbo ir mokslo pastangomis sukūrė dideles industrijos įmones. Juk pasaulyje nėra reti atsitikimai, kad diplomuotas dirba nediplomuoto vadovybėje, vienas kitą papildydami, kaip kad savo kalboje pareiškė dipl. inž. Jonas Ramanauskas, PLIAS Argentinos skyriaus pirmininkas.

Apie pora šimtų svečių dalyvavo lietuvių inžinierių bankete: Med. gyd. Dr. Juozas Gintyla su žmona, dukra ir sūnum; Inž. Pranas Krapovickas su žmona, uošviu ponu K. Gasevičium, šiemet Bs Aires universitete humanitarinių mokslų fakultetą baigusiu broliu Petru Krapovicku ir tėvais; Inž. Vytautas Gogelis su panele Rimšaite, V. Rimša su žmona ir aukštas prezidentienės fundacijos pareigūnas Jonas Pranskūnas su žmona ponia Rimšaite - Pranskūniene; Vacys ir Adelė Andriuškai su dukra Irene; Vladas Urbietis su žmona, D. Urbietis (s), Poliliuniai ir Dr. Rodriguez; Kaz. ir Antanina Vait kevičiai su dukra Vale; Inž. S. Kavaliauskas su žmona; Inž. B. Baranauskas su žmona; A. Švarlys; arch. J. Steikūnas su žmona; Ad. Gudeliūnas su dukra — Argentinos filmų artiste ir p-lė Burbaitė iš Villa Ballester; inž. L. Stašaitis su šeima; A. Židelis, J. Janulis, J. Viliamas, A. Korsakas ir Bražėnai su dukra iš Hurlingham; A. Kunigoniai su dukra, Juozas Kriščiūnas ir p-lė Kriščiūnaitė iš Wilde; Pp. Burokai, A. Akelaičiai, Vl. Sikeris, č. Buividas, A. Bickus, J. Petronis, J. Sudnius, R. Jasiulis ir p-lė Grigaitytė; A. Simučiai su sūnum, P. Mironai, J. Kaňapinskai, E. Ryliškis su žmona, sūnum ir dukra Rosita — teatro Colón šokėja; Juozas Neniškis su žmona ir dukra studentė Antanina; arch. Algimantas Auštra, p-lė B. Aukštikalnytė, Br. Eidukoniai su dukra; ponia Šiménienė su dukra Jadze; Kaz. Kaminskas, A. Morkūnas su žmona, dukra ir sūnum inžinieriumi ir p-lė Sofia Linartaitė; Vyt. Daratėnas, H. Kleinas, Kazlauskas, Karpičius, Smilgevičius; Petras ir Petronėlė Kuraičiai su sūnum, broliai V. A. Sruogai, V. Sviderskas, matininkas Romualdas Kuprevičius, Em. Petraitis, Glavinskas, L. Vaitekūnas su sesute ir p-lė Juana Jankauskaitė; R. Šeštokas su ponia, Spartakas Miščikas, A. Rinkevičius, A. Petravičius su žmona architekte Petravičiene, ponia Elena Ešienė, Vt. Gruodis ir p-lė Gruodytė PLIAS nariai M. Cikota su žmona ir L. Stripinis su žmona, p. Kaz. Čuika iš San Carlos de Bariloche ir ponia H. M. Čuikienė iš Buenos Aires; St. Čekauskas ir p-lė Elsa Kairytė, Siminkevičius, koresp. J. Stasiulevičius, arch. H. Stanaitytė - Piątkauskienė su vyru ir keli užsienių spaudos bendradarbiai bei vietiniai svečiai. Nuotraukas padarė fotografai J. Zubrickas ir A. Kirstukas.

PLIAS pradeda trečiuosius gyvenimo metus. Argentinos skyriaus narių eilės, reikia manyti, po tokio gražaus minėjimo žymiai padidės, vystysis reikalingas kontaktas ir kitos organizacijos bei plati Argentinos lietuvių visuomenė parems Vakarų Europoje veikiančią Vasario Šešioliktosios Lietuvių Gimnaziją.

Nadas Giedraitis.

lietuviška knyga —
brangus draugas!

VASAROJANT KORDOBOS KALNUOSE
"Lituania"
suteikia pensionistams geriausius patogumus. Lietuviška virtuvė. Rezervuodami kambarius rašykite:
Sr. JOSĖ PALŠIS
VILLA RUMIPAL, Prov. Córdoba
Prie pat ežero Calamuchita.

SKELBIMAS

Argentinos lietuviai per „TREMTIES" atstovą, L. Kančauską, c.P. de Burgos 1783, AVELLANEDA, kviečiami užsisakyti Vokietijoje išleidžiamą Putino „ALTORIŲ ŠEŠĖLY", visas tris dalis viename liuksusiniame tome. Knygos kaina 4 doleriai arba 55 tarpt. kuponai. Užsisakę iki 1951. 6. 25. skaitomi garbės leidėjais. Laikraščio TREMTIS prenumerata 1 mėnesiui pusė dolerio arba 7 tarpt. kuponai.

Spauda

ATSIŲSTA PAMINĖTI

* DRAUGO poezijos konkursui tulas J. Šilinis atsiuntė eilėraštį „Gimtųjų namų šauksmas". Pasirodo, kad tai Šatobriano eilėraštis, kurio vertimas iš prancūzų kalbos tilpo „Vaire" 1937 metais. „J. Šiliniui" siųstas „Draugo" laiškas sugrįžo. Dėl tos provokacijos kilo visas skandalas. Taigi, visur pasitaiko plagijuotojų.

* „NAKTIS VIRŠUM ŠIRDIES". — Atsiųsta paminėti naujai išleista Juozo Krumino apysaka „Naktis viršum širdies", 141 psl., kaina $ 1.50. Dail. P. Osmolskis. Išleido Lietuvių Spaudos Centras Amerikoje „Gabija". Knyga gaunama šiuo adresu: Gabija, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. ir pas platintojus.

* APARICIÓN del fenomeno de la zona y su eliminación en el sero - diagnostico de brucelosis. Šį mokslinį 20 puslapių darbą parašė lietuvis veterenarijos gydytojas Dr. Justas Kuncaitis ir Dr. E. J. Gallino. Išleido Tucumano universitetas Argentinoje, 1950 m.

* SKUNKĖ Nr. 2, Kanados lietuvių juokų žurnalas, išperėtas Garnio lizde Brazilijoje. Stiprus tekstu ir iliustracijomis. Leidyklos adresas: Kim Giedaugas, Editor. 51 York Str., Hamilton, Ont., Canada.

* NEW WORLD REVIEW, eina vieton „Soviet Russia To-Day". Spausdinamas anglų kalba New Yorke. Leidėjams pasirodė, kad patogiau bus girti Rusiją kitu vardu pasivadinus...

* UCRANIA LIBRE, Ménesinis Ukrainiečių Informacinio Instituto žurnalas ispanų kalboje, Nr. 1. Red. J. Hrehoraszczuk, Soler 5039, Buenos Aires.

* NA ŠLIACHU, BELARUSKI EMIGRANT, ZA VOLIU, BELARUS, baltgudžių periodiniai leidiniai iš Londono ir New Yorko, redakcijai atsiųsti Baltgudžių Sąjungos Argentinoje: c. Coronel Sayos 2981 — 4 de Junio, prov. Buenos Aires.

* THE CHALLENGE, buvusių Sovietų politinių kankinių sąjungos narių leidžiamas anglų kalba žurnalas: 112 W. 72 St., Room 325, New York 23, N. Y., USA.

* LATVIJA, Argentinos Latvių Sąjungos mėnesinis žurnalas, Nr. 168, Av. Boedo 737, Bs. Aires.

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Redaguoja ir leidžia Dr. J. Balys

Dvi knygos už $ 2.00.

Turėdamas daug tūkstančių nespausdintų tautosakos arba folkloro dalykų, surinktų Lietuvoje ir iš lietuvių gyvenančių Amerikoje, noriu juos atspausdinti ir tuo būdu apsaugoti nuo pražuvimo. Tegul jie tarnauja mokslui ir mūsų Tautos garbei. Šiandie išleisti Amerikoje lietuvišką knygą yra sunkiau, negu buvo prieš 45 metus. Tad kviečiu į talką tautiečius, kurie supras šio reikalo svarbumą ir norės jį paremti.

Parama labai paprasta: užsiprenumeruokite pirmas dvi „Lobyno" knygas, sumokėdamo $ 2.00. Maždaug per metus laiko prenumeratoriai gaus dvi knygas: DVASIOS IR ŽMONĖS (legendos iš visos Lietuvos) ir LIAUDIES MAGIJA IR MEDICINA (tautosakinės retenybės — magiškos formulos ir užkalbėjimai). Kiekviena knyga turės apie šimtą spausdintų puslapių. Knygų dydis ir spaudos technika pareis nuo to, kiek atsiras prenumeratorių. Jei laisvame pasaulyje gyvenantieji tautiečiai gausiai atsilieps į šį kvietimą, tai vėliau bus galima imtis ir didesnių darbų: išleisti stambius liaudies dainų ir pasakų rinkinius.

„Lobyno" bus spausdinama tiek egzempliorių, kiek bus prenumeratorių, pridedant ribotą skaičių, skirtą bibliotekoms. Tad šį leidinį knygynuose nusipirkti nebus galima. Kiekviena knyga turės santrauką arba turinio atpasakojimą anglų kalba, kad ja galėtų ir kitataučiai pasinaudoti. Užsisakykite ją savo miesto bibliotekai ir tuo pagarsinsite lietuvių vardą.

Jokių aukų iš nieko neprašoma, nes tai nėra nei biznio dalykas, nei elgetavimas. Jei kas atsiųs daugiau pinigų, tai gaus atitinkamai didesnį knygų skaičių. Kuo daugiau bus prenumeratorių, tuo geresnės bus knygos, tuo daugiau mūsų Tautos dvasinio turto bus paleista į pasaulį. Užsakymus ir pinigus siųsti šiuo adresu: Dr. Jonas Balys, Indiana University, Bloomington, Ind., U.S.A.

DESPENSA "LA FÉ"
ANTANAS BUNDINIS
Savininkas
Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite pas mus pigiau negu kitur. Prašom apsilankyti ir pasitikrinti.
Canning 1706 ir Cta. Rica 4401
Telefonas 72, Parque 4020

Pasaulis ir Moteris

AR PRIEŠ 50 METŲ VYRAI BŪVO GERESNI?

Man neseniai teko kalbėti su keliom apie 30 metų panelėm. Užklausus, kodėl tokios gražios ir įdomios panelės yra netekėjusios, jos man atsaké, kad šių laikų vyrai niekam netikę. Vieni perdaug geria, kiti neužtektinai uždirba, treti néra patenkinti viena žmona ir dairosi į kitas moteris, žodžiu, „šiais laikais visi geri vyrai yra kapuose''. Viena panelė dar pridėjo, kad jos bobutės laikais kitaip buvę, tuomet vyrai buvo pareigingesni, daugiau rūpinosi namais, buvo prisirišę prie savo šeimos ir jei žmonės tuomet vesdavos, tai tikrai iki „grabo lentos''. Dabar vyrai yra laimingi su žmonom tik kelis mėnesius, na gal pusę metų, o kai praeina karštoji meilė, tai vėl ieško naujų aukų. Panelės dar pasaké, kad jos turi daug draugų vedusių vyrų tarpe, bet jie visi néra laimingi. Vieni pykstasi su žmonom dėl stokos pinigų, kitiems žmonos prikaišioja, kad jie mažai daboja namų, kitų žmonos pyksta, kam vyrai turi gražias sekretores ir t.t. Girdi, prieš 50 metų tokių dalykų nebuvę. Vyrai ir moterys anais laikais viens kitu pasitikėjo ir gerbė vienas kitą.

Na pagalvokim, kaip ten, iš tiesų, buvo prieš 50 metų. Ar tiesa, kad mūsų bobučių laikais vyrai buvo geresni ir kodėl jie pasikeitė blogon pusėn?

Man atrodo, kad šių laikų vyrai yra beveik tokie pat, kaip prieš 50 metų. Savo elgesiu, būdu, vyriškumu ir meile jie mažai pasikeitė. Bet šių dienų moterys yra visai kitokie sutvėrimai, negu jos buvo prieš 50 metų. Jei šiandien vyrai nebetupčioja apie moteris, tramvajuose neužleidžia jom savo vietų, tai dėl to, kad moterys su savo „lygiom teisėm'' visai pakeitė lyčių santykius. Štai keli pavyzdžiai.

1. Prieš 50 metų, kai moteris ištekėdavo, ji apie nieką kitą negalvodavo tik apie vyrą ir namus. Visas dienas triūsdavo apie namus, besirūpindama šeima ir belaukdama iš darbo vyro. Vyras tikrai buvo šeimos galva ir namų ponas, o dabar nežino, kas yra šeimos galva.

2. Šių dienų moterys turi lygias su vyrais teises ne tik namuose, bet ir darbe. Jos dirba tokius pat darbus, kaip vyrai, geria kaip vyrai, rūko kaip vyrai ir t.t. Moterų elgesys dabar visai kitoks, negu prieš 50 metų.

3. Šių dienų moterys turi ne tik lygias teises, bet dargi nori atlyginimo už darbą namuose. Antai ponia Roosevelt buvo iškėlusi sumanymą, kad moterys namuose dirbtų tiktai 8 valandas ir už tai reikalautų iš vyro atlyginimo. Sumanymas neprigijo, tačiau nekurios moterys jam labai pritarė.

4. Prieš 50 metų, kai mergaitė ištekėdavo, jos turtas atitekdavo vyrui, ir jis jį valdydavo kaip norėdavo. Dabar moterys pačios valdo savo turtus ir Amerikoje 85% viso turto randasi moterų rankose. Dabar moterys reikalauja, kad šeimos sutaupos, namai ir kitokis turtas būtų užrašytas abiejų ar net vien moters vardu. Šeimose dažnai kyla nesutikimų todėl, kad nesutaria, kaip pasiskirstyti turtu.

5. Pagaliau prieš 50 metų vyras galėjo savo žmoną ne tik žodžiais, bet ir veiksmu „paaukléti'', net ją mušti, ir moteris turėdavo viską tyliai nukęsti, niekam nepasiskųsdama. Šiais laikais jei vyras pirštelių pagrumos žmonelei, gali pakliūti į kalėjimą.

6. Mūsų bobučių laikais moterys nė sapnuote nesapnavo apie „divorsus''. Jei jos ištekėdavo, tai iki „grabo lentos''. Dabar moterys, kaip ir vyrai, meile džiaugiasi apie metus laiko ir kai pamato turtingesnius ar jaunesnius, užmiršta vedybų priesaiką ir pradeda flirtuoti su nauja „meile''. Šių dienų moterys visai nerausdamos gali pasakyti, kad nebemyli savo vyrų.

Taigi man atrodo, kad vyrai kokie buvo tokie tebėra, bet moterys labai pasikeitė nuo mūsų bobučių laikų.

„K.'' — Ona B. Kubilienė.

NAUDINGOS „BOMBOS''

Paskutiniais laikais Amerikoje pradėta vartoti purškiamas bombas (spray bombs) namų švarai palaikyti. Bombomis jos vadinamos dėl to, kad turi bombos pavidalą. Jos daro stačiai stebūklus.

Iš pradžios jos buvo vartojamos tiktai vabzdžiams naikinti. Būdavo, paleisk į kambario orą purškalų iš tokios bombos, tai musės, uodai, tarakonai, kandys ir kitas brudas tuojau krinta nebegyvas.

Dabar gi tų „bombų'' galima gauti jau ir su kitokiais chemikalais. Viena jų rūšis yra skiriama kambario orui pataisyt. Jeigu namuose yra nemalonaus kvapo nuo cigarų, cigarečių arba nuo virtuvės garų, tai paspaudus porą sykių tokią „bombą'' oras tuojau pasitaisys.

Dar kita tų bombų rūšis apdengia plastikos „oda'' medinius baldus, kad politūra nepagestų, ir metalinius daiktus, kad nesurudytų. Ba to, ji nžfiksuoja vandenines spalvas ir anglimi pieštus paveikslus.

Kandims naikinti „bombos'' dabar yra pripildomos tokiu chemikalu, kuris neturi nei spalvos, nei kvapsnio ir drapanoms visai nekenkia. Prie tokių drapanų kandys neprieis iš tolo.

Dabar pradėta panašiai „bombas'' gaminti ir su smetonėle. Tik palenk „bombos'' snapą žemyn, tuojau užia išplakta smetonėlė, kurią moterys mėgsta vartoti pajams, pudingams ir pyragaičiams dekoruoti „K.''

* Šypsena ir juokas šeimoje — tai saulės spindulys dangaus mėlynėje.

SVETLANOS STALINAITĖS VESTUVĖS

Liepos 7, 1951, Maskvos Kremliuje įvyko Sovietų diktatoriaus Stalino dukters, Svetlanos Stalinaitės — Džiugašvili vestuvės su turtingiausio komisaro, Lazario Kaganovičiaus sūnum, Mykolu Kaganovičium.

„Proletarų'' diktatoriaus Stalino dukters vestuvės buvo puošnesnės negu caro dukterų, kad būdavo iš daugiau mužikų prakaito kaštavo, — rašo Sundey Express Stockholmo korespondentas. Vien banketui per dvi dienas išleista 100,000 svarų, arba 4 milijonai pezų. Kiti 100,000 svarų kaštavo sidabruotas Stalinaitės ploščius, papuoštas kaukaziškais brangakmeniais ir auksu išsiuvinėtas.

Sovietų diktatoriaus dukters vestuvėse liejosi daugiau prancūziško šampano, negu Faruko arba Persijos šacho vestuvėse. Mat Stalino vadomoj šaly darbo žmogui pakanka druskinio maišelio, alkanam ir darbo nuvargintam kūnui pridengti. Nao sunkiosios industrijos komisaro Kaganovičiaus sūnui su Stalino dukra vestuvėms tiek vergų darbo vaisių praryta, kad jau visiškai nusiimta kaukės ir Sovietų valdovų prilygta prie viduramžių budelių. Sovietų valdžia nuo savo proletariato atsiskyrė jau tuomet, kuomet Stalinas pasipuošė cariškais aukso antpečiais.

Elena Žolė.

23 METŲ AMŽIAUS BOBUTĖ

Mississippi valstijoje, Picayune miestelyje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, 23 metų amžiaus negrė moteris tapo bobute, kadangi jos 10 metų amžiaus duktė pagimdė dukterį.

Naujagimė buvo 8 ir ketvirtadalio svarų, Prie gimdymo buvęs gydytojas sako, kad jo 45 metų darbo praktikoje nesutikęs ir negirdėjęs, kad Amerikoje atsirastų tokia jauna bobutė. Naujagimė ir jos 10 metų amžiaus motina sveikos ir linksmos.

B. A. H.

KRITO UODAS

Krito uodas iš eglės, (2 k.)
Dram-tam-tam, dram-ta-ta (2 k.)
Krito uodas iš eglės.
Persimušė sau šoną
Ir iš burnos ūž ausom.
O kur viešim — Užpaliuos,
Iš Užpalių Trumpaliuos,
Iš Trumpalių Daugailiuos.
Sveikas, uodas, numiręs,
Mums dovanų paskyręs.

Užrašė: Elytė V. Miščenkienė.
Islas Ibicuy, 10. X. 50.

GROŽIO SALIONAS
Liūda Švedienė, savininkė
Sava kremų laboratorija
Plaukų kirpimas — garbanavimas
R. SERRAT 278 — SARANDI

Dainuokim, Sesės

Ar atsimenat šienapiūtę Lietuvoje? Pakirsti dobilai medumi ir laime užpila širdį. Džiūstantis šienas minkšas ir kvapus, o dar vakaro lakštingalos giesmė, švelnus upelio šnarėjimas ir viršuje viso to daina. Skambi lietuviška daina! Įkvepi pilna krūtine oro, persisunkusio džiūstančio šieno kvapais ir dainuoji...

Senai, labai senai, kai monotoniškas spragilų kalenimas per naktį neleimdavo jaujoj, kai sunkus girnų akmuo ranka sukamas, maldavo rupius miltus kasdieninei duonai, gimė tokia pat monotoniška daina. Ritminis keliių skiemenų kartojimas lengvino įtemptą darbą, vijo šalin nuovargį, sudarė bendrą ryšį tarp dirbančiųjų.

Palengva, palengva toji daina išsivystė į sudėtingesnes melodijas, išsipynė į žodžių eiles. Jų niekas neužrašydavo, jos ėjo iš lūpų į lūpas, jos gyveno širdyse.

Brėstant kultūrai gimė vis daugiau naujų dainų. Jos lydėdavo išvykstančius kovon brolius, jos ilgus žiemos vakarus prie ratelio išpindavo svajonių pynėms. Tada atėjo į pagelbą raštas, kad dainos galėtų plisti, keliauti per žmones ir nežūti, bei nepakisti. Tada atėjo dainiai, kurie patys naujas dainas kurdami, senas išmokdami ir karta karton perduodami, atnešė tas dainas ir iki mūsų dienų. O gražios tos senosios dainos!

Nebesusirenka šienapiūtėn dabar jaunimo būriai, nebeskamba dainos vakaro tyloje džiūstančio šieno dvelkimo pripildytoje. Tik tyli graudi daina prie lango rymančios sesės liūdnais virpesiais seka išėjusio miškan brolio pėdomis. Tauta, kurios dainos pralenkdavo lakštučių suokimą, yra tapusi raudančia tauta. O kur dingo tautos dainos? Argi jos bus užmirštos? Tos gražios tėviškės dainos! Ne jos nebus užmirštos! Mes išlaikysim jas čia, toli nuo tėvynės, mes dainuosim jas laisvalaikiais šventvakariais, mes dainuosim jas susibūrimuose ir namie, kad tik išlaikyt tą lietuvišką dainą, kad parnešt ją vėl namo tokią pat skaidrią, kaip ta, kuri skambėdavo šienapiūtės metu. „A-tis''.

KEISTA... O PASAULIS TOKS...

(Atkelta iš 2-ro pusl.)

dį...

Tarp savęs kalbėdami taré: sulig įstatymų reikia perskirti, dėl žmoniškumo — reikia jungti...

Pašauké vyrą.

— Atsiimk skundą, pats matai, jog ji iš ilgėsio ir baimės tai papildė, — taré teisėjas.

— Aš sutinku... Juk aš visą laiką nenorėjau skirtis, bet... suprantat, žmonės, kalbos... Norėjau pasiteisinti... Parodyti žmonėms, jog esu [illegible]

Teisėjai atsiduso. Byla baigta... Bet ne taip išėjo.

Žmona nesutiko, ji su nedėkingu vyru nenori turėti daugiau reikalų. Jos garbė pažeista, nes jis, jai būnant belaisvėje gyveno su kitomis ir todėl dabar prašo skyrybų.

Ir įrodė... Skundo neatsiėmė, kaip vyras... Teismas nutaré: „Išskiriami dėl vyro neištikimybės!''

Vyras pasikrapštė pakausį ir tylėjo...

Kas jam beliko daryti?

Tiesa?

Iki pasimatymo.

St. Miščikas.

Kasdieniniai Reikalai

IŠ TEMPERLEY IR APYLINKĖS P. L. B. VEIKIMO

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Temperley skyriaus visuotinas narių susirinkimas įvyko liepos 7 d., 1951, Villa Sastre. Taip buvo iškilmingas, su įdomia dienotvarke į kurį suėjo daugybė narių ir svečių. Pasirodžius skyriaus pirmininkui J. Stasiulevičiui, susirinkimas sukėlė ovacijas.

Patiekus dienotvarkę pradėtas susirinkimas su Tautos Himnu. Paskui ėjo prie kitų punktų, kur buvo patiekta knygyno klausimas. Daug svarstyta ir nutarta įsteigti knygyną. Čia pasaké J. Stasiulevičius, kad knyga tai yra šviturys jaunajai kartai ir be jo gyventi jaunimas negali. Po to seké spaudos atstovų sveikinimai: „Argentinos Lietuvių Balsą'' atstovavo J. Stasiulevičius, o „Laika'' — Antanas Kevėža. Nuo Villa Lugano Bendruomenės skyriaus sveikino Antanina Mikelionienė ir Edvardas Butvila, linkėdami daug laimės ir pasisekimo šiais žodžiais:

„Villa Lugano Pasaulio L. B. apylinkės vardu turiu garbės sveikinti Temperley apylinkę, linkėdama sekminga veikla išvaryti plačią ir gilią Lietuvišką vienybės ir Kultūros vagą.

Dirbkime vienybėje, kad po visą pasaulį išblaškyti lietuviai sudarytų vieningą lietuvių šeimą — gražią ir vieningą Lietuvą

(pas.) Vice pirm. A. Mikelionienė''

Knygyno naudai nutarta suruošti vermutas. Toliau seké jaunimui lietuvių kalbos vakariniu kursu steigimas. Jaunimo Valdyba išrinkta ir pasiskirsté pareigomis: Jonytė Zurbaitė — pirmininkė. Jonytė Galinaitė — sekretoré ir Angela Garbuzaitė — iždininkė. Po to sekė sekretorės kalba, kuri labai gražiai lietuviškai sveikino ir perdavė šiais žodžiais linkėjimus:

Gerbiamieji svečiai ir visi mieli tautiečiai! Taip malonu man yra prabilti į Jus visus atvykusius į Temperley Lietuvių Bendruomenės susirinkimą! Sveikinu Jus visus ir džiaugiuosi prasidedančiu tokiu gražiu lietuvių suartėjimu.

Lietuvių tauta yra sena ir garbinga tauta, turinti savo didingą praeitį. Lietuviai netik čia, bet ir visame pasaulyje turi gerą vardą.

Kaip ir kitos kultūringos tautos, taip ir lietuvių tauta, turi išlaikyti savo kalbą, savo papročius ir savo gražiausias pasauly dainas, kuriomis gėrisi visur ir kitataučiai.

Taip padaryti galėsime susibūrę visi [illegible] vieną bendruomenę. Neturi likti nei vieno lietuvių sūnaus ar dukros nepriklausančio L. Bendruomenei. Kas dar neįstojo, tas turi įstoti. Tikiuosi visus temperliečius lietuvius sutraukti į Lietuvių Bendruomenės gretas.

Aš esu Argentinoj gimus lietuvaitė, bet mylėdama savo tėvus, myliu ir savo lietuvių tautą, ir jai gero trokštu. Kas išsižada savo tautos, tas išsižada savo tėvų, tas išsižada pats savęs. Tada jis jau lieka nebe jis. Toks tampa tik traša.

Baigdama savo trumpą žodį kreipiuosi į Jus visus, kurių gyslose teka lietuviškas kraujas ir kviečiu įstoti į Lietuvių Bendruomenės gretas.''

Baigėsi susirinkimas visų narių ir svečių gerame ūpe ir visi kalbėjosi, kad daugiau būtų tokių kultūringų susirinkimų.

Jonytė Zurbaitė.

DAKTARĖS DEVEIKĖS PASKAITA PARYŽIUJE

Liepos 7, 1951 Orientalės Kolegijos salėje Paryžiuj skaitė paskaitą „A. L. Balso'' bendradarbė, rašytoja ir mokslininkė, teisių ir literatūros mokslų daktarė S. Navakienė — Deveikė.

Paskaitos tema buvo — Lietuva ir Bizantija, kurią prelegentė paivairino įvairiais pavyzdžiais ir palyginimais.

Įdomu tai, kad mūsų tautietei paskaitą surengė kitataučiai. Sunku rasti asmenį Paryžiuje, kuris tiek daug propagandos lietuvių vardui padarytų, kaip daktaré Deveikė. Ji ir „Darbo Rankas'' redaguoja, ir spaudoj bendradarbiauja, mokslines studijas rašo ir tarptautiniuose kongresuose pavyzdingai atstovauja audrų teriojamą mūsų tautą. P. B.

— PAULINA KUNCAITĖ, 10 metų amžiaus, laimėjo antrą vietą Kanados didmiesčio, Toronto, pianistų konkurse, kuriame dalyvavo jaunieji pianistai, iki 12 metų amžiaus. L. B.

PASERBSKIŲ ŠEIMYNOS VAIKĖS LIETUVIŲ KLŪBE

Šeštadienį, liepos 21, 1951 Buenos Aires Lietuvių Klūbe įvyko gerb. Andriaus ir Marijos Žvirgždaitės Paserbskių šeimyninės vaikės, jų vienturtės dukters moksleivės, Juana Beatriče Paserbskaitės 15 metų amžiaus sukakties proga.

Moksleivė Paserbskaitė kultūringa ir graži jaunuolė, puikiai kalba lietuviškai. Jos mokslo draugės ir draugai bei p.p. Paserbskių giminės sudaré rinktinę publiką virš pusantro šimto asmenų. Orkestrui „Baltica'' griežiant, jaunimas šoko Lietuvių Klūbo salėje. Užkandžiavo ir dainavo lietuviškas dainas. Lygiai 24 valandą visi susirinko prie didelio stalo bufete kur buvo piaustomas sukaktuvinis tortas ir pakeltos šampano taurės už Juanitos sveikatą. Sugiedojus Ilgiausių Metų, Juanita tapo pakelta ant svečių rankų.

Gražus kultūringo jaunimo elgesys daré malonų įspūdį. Juanita gavo daugybę brangių dovanų.

Leiskite ir man pasakyti: Lai gyvuoja moksleivė Juanita ir jos malonūs tėvai. Dalyvė.

— MARIJA BUINICKAITĖ, (Juozo Ostrausko našlė) ir jos sesuo Stefanija prašomos atsiliepti pas jų kaimyną šiuo adresu: St. Kriaučiūnas, St. Margarets Hostel, Stratton, Swindon Wiets, Inglaterra.

— STEFANIJA VENSLOVAITĖ SVEČIULIENĖ, 10 metų išgyvenusi Buenos Aires mieste, 25. 7. 51 grįžo atgal Urugvajun, kur jos sūnus, Mikas Svečiulis, mokinasi mechanikų — elektricistų mokykloje, Montevideo mieste.

Danutė Gilvydienė
kirpimo — siuvimo mokytoja
Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

BALYS GRAŽULIS

Išdavimas

(Tęsinys iš pereito Nr.)

— Dėkui, ponas mokytojau! — ji atitaria ir šypsosi tokia draugiška šypsena, kad net mano būkštavimai iš karto sutirpsta. Dabar jaučiu kad nebūsiu vienišas šitame užkampyje. Kol ieškau žodžių dar ką nors pasakyti, vežimas praslenka pro šalį, ir ji lieka vagoje, žvilgsniu mus palydėdama. Lyg suprasdamas mano mintis, vežėjas pradeda ją girti:

— Onutė Savukynaitė. Tai mergina! Viskas jos rankose dega. Su moterimis — moteris, su vyrais — vyras. Tik pažiūrėkite, kokios lygios vagos. Ir vyras gražiau nesuartų. O kai stos į pradalgį tai tik laikykis, kad kulnų nepakirstų. Vargsta mergaitė. Tėvas buvo palieges, tai ir pradėjo iš mažens vyriško darbo mokyti. Ūkelis mažas, nėra kur samdyti... Taip ir priprato. Jau treti metai pati viena apsidirba. Niekas nekaltas, jei vyro nenori. Dar velionis tėvas ieškojo žento, bet ji spyrėsi, ir gana. Ir dabar nė girdėti nenori. O kokių vyrų taikėsi! Apsuks, apsuks galvą, ir juokiasi. Ką tu jai?!

Vežėjo pasakojimą mažai tegirdėjau žiūrėjau atsisukęs ir sekiau jos žingsnius vagoje. Tik kai sulojo šunys, apsižiūrėjau bevažiuojąs per kaimą. Dabar vežėjas rodė botkočiu namus ir pasakojo kas juose gyvena. Kol pervažiavome kaimą, buvau supažindintas su visais jo ūkininkais ir jų silpnybėmis.

Darbo tvėriausi su visu jaunystės įkarščiu. Kol tęsėsi bobų vasara, neką tegalėjau nuveikti. Pasibaigs pamokos, ir skubu paklajoti pušynėliais. Nuklystu į laukus, pasikalbu su ūkininkais, o vakare rymau ant palangės, kol kaime paskutiniai balsai nutyla. Ramios ir gražios tada dienos buvo. O vėliau prasidėjo darbas. Atgaivinau merdintį šiaulių būrį, pradėjau vakarinius kursus suaugusiems, sumaniau Kalėdomis paruošti vaidinimą, ir laiko nuoboduliui neliko. Tačiau su jaunimu susidrauganti nepavyko. Jie manyje matė mokytoją, o aš nemokėjau sugriauti tarp mūsų stovinčios užtvaros. Kalta čia buvo mano prigimtis, kad labiau mėgau darbą, negu pramogas. Be to, buvau ir per lėtas. Jiems atrodžiau išdidus, užsidaręs, o buvau tik kuklus ir nedrąsus. Todėl labiau tikau rimtiems pašnekesiams su seniais, kaip linksmoms jaunimo išdaigoms. Būdamas miesto vaikas, nesugebėjau taip greit kaime įaugti. Gal todėl ir mano pažintis su Onute Savukynaite negavo šiltesnių formų, kaip to labai norėjau. Neabejotinai ji buvo šauniausia mergina kaime: pakankamai graži, kad trauktų kiekvieno vyro akį, linksma, sąmoninga ir guvaus proto. Jei apylinkės vyrai matė ją darbščią, vienturtę, tai aš - moterį, kuri galėtų patenkinti mano skonį ir pripildyti vienumos tuštumą. Tik moteris savo švelnia prigimtimi gali išlyginti išsilavinimo skirtumą ir būti geru draugu inteligentui. Tarp vyrų visada liks neperžengiamas tarpas, kad vienas kitą suprastų ir mylėtų. Kaimo vyrus galėjau tik gerbti, kaip jie, kad gerbė mane, o Onytę galėjau mylėti. Galėjau? Argi aš jos nemylėjau? Ar nesuplakdavo stipriau širdis, ją pamačius, ar nepasiilgdavau jos juoko, keletą dienų jo negirdėdamas? Kai rudenį klaidžiodavau laukais, visada mano kelias eidavo pro Savukynų rėžius, ir tik tada jei juose darbuodavosi Onuté. Pamokų metu būtinai pažvelgdavau pro langą, jai einant pro šalį. Jaučiausi jos traukiamas ir linkau į ją visa vienišos jaunystės širdimi. Linkau — ir daugiau nieko. Progų atsitiktinai susitikti buvo nedaug, nes ji tik retai kursouse tepasirodydavo, o aplankyti ją namuose nedrįsau, nenorėdamas pakenkti mokytojo orumui. Tik kai žiemą prikalbinau ją prisidėti prie vaidintojų būrelio, pasimatydavau dažniau. Bet ar tai galima vadinti pasimatymu! Parepetuodavom, pajuokau davom, ir jaunimas išeidavo, garsiai klegėdamas, palikdamas mane su kaistančia vaizduote ir negalimais troškimais. Ir net tais retais atvėjais, kada pasitaikydavo proga dviese pakalbėti ,neįvyko nieko, kas būtų mus suartinęs. Ak, netgi ir palydėjau porą kartų, bet tik tam, kad rimčiausiai pakalbėtumėm, kad vėliau griausčiausi neišdrįsęs. Artėjo pavasaris, o aš vis tebuvau vienas su savo mintimis. Nepaėmiau jos už rankų ir neišsakiau, kas darosi man krūtinėje.

Atėjo Velykos. Ji pakvietė mane į svečius, vaišino, o aš tebelikau mokytoju: daugiau kalbėjau su senute, kaip su ja, mano svajone. Vakare mes vaidinom, šokom ir linksminomės. Ta diena yra skaisčiausia mano gyvenime. Ji pakvietė mane šokio ir suko viesulu jaunimo verpete. Laikiau ją rankose ir svaigau jos kaistančios jaunystės garuose. Vėliau sėdėjau kertėje ir stebėjau jos nerūpestingą dūkimą tarp nepasidalinančių vyrų. Pavasaris aistringai kvėpavo, kaitino kraują visiems, kas jaunas, o mane tik melancholija apliejo. Braidžiojau po šilojus ir iš tolo gėrėjausi balta skepetaite juoduose arimuose, nedrįsdamas, kaip ir rudenį, prieiti, kad nesuprastų kiti, nepradėtų kalbėti. Keikiau save, kad esu mokytojas, į kurį žiūri kaimo akys, o nesupratau, kad ir vyras juo gali būti. Bet aš nebuvau vyras. Temokėjau svajoti ir graužtis. Žinojau, kad ji mane ne vien gerbia, — kad nešioja širdies kamputyje lašą prielankumo man, kad tereikia mano žodžio, aiškesnio veiksmo, kad tas lašas prielankumo patvintų meilės jūra. Ar to neišduodavo mano pagauti jos šilti, slapti žvilgsniai, tas nuraudimas, man į akis pažvelgus, ir tramdomas temperamentas, kalbantis su mokytoju? Bet aš to žodžio netariau. Ne, aš nebuvau vyras, kuris drįsta. Nežinojau, kad vien ilgesingais žvilgsniais negalima moters pavergt. Sudominti — taip, bet ne pavergti, juo labiau ją išlaikyti. Nesuprantu, kad netikrumas išrinktojo meile tik pastumia ją į drąsaus akiplėšo glėbį. Vieną dieną jis ateina, pasitikintis ir jėgingas, — neprašo, neklausia, pasiima ir nusineša tą žiedą, kurį tu išsprogdinai savo žvilgsniais, pribrandinai savo dūsavimais.

Ir vieną dieną toksai atėjo. Aistringas, kaip pats pavasaris, smarkus, kaip audra, kuri rauna ir neša. Kad tai tas, — tik vėliau atsigodau. Tą dieną jis man tebuvo gražus ir linksmas čigonas. Atvyko jų visas taboras. Pasistaté palapines bendrose kaimo ganyklose, o patys pakriko duoneliauti. Neapykantos žmonėse nepastebėjau. Visi maloniai juos sveikino, šio to duodavo, mainikavo arkliais, juokavo. Tai buvo nuo seno kaime pažįstamas taboras, su kuriuo kaimą sijo seni ir draugiški saitai. Ne vienam čigonui buvo padėję išmainyti arklį, ne vieną įspėjo nuo netikusio džiūsnos. Todėl dabar buvo ką pakalbėti ir prisiminti. Senesnieji vadino vieni kitus vardais, ir, kur mainai pavykdavo, gerdavo magaryčias. Kaime buvo jauku ir linksma.

O sekmadienį į šokius ant Staniulio kiemo atėjo čigonų jaunimo. Čigonai šokino mūsų merginas, juokino, o mūsų vyrai nepasidalino čigonaitėmis, kaip ir dažnai jaunimo šokiuose, ir nė kiek tuo nesistebėjau. Jaunimui tai buvo pramoga, kokia retai pasitaiko, buvo progos pajusti čigonišką temperamentą, apie kurį tiek daug pasakojama ir kuris taip veikia vaizduotę. Visame kaime vyravo augalotas, lieknas čigonas, puošniai, beveik miestiškai apsirengęs, kalbąs be čigoniško akcento ir tokio šviesaus veido, kad sutikęs kur vieną, neatspėtum čigoną esant. Rudas, lyg saulėje įdegęs, žiburiuojančiomis akimis, dūko jis kaip viesulas. Ir betgi jo nesibaigiančiose išdaigose nebuvo čigonams įprasto neskoningumo. Tik čigonui tegalima karališka gracija lankstėsi jis merginoms, dainavo armonikos pritariamas linksmiausius kupletus, artistiškai šoko „kazoką'' ir laidė sąmojų, traukiantį juoko ašaras. Stačiai matėsi, kaip sąla mūsų merginos, kaip žvilgčioja į visą čigonišką grožį sukaupusį jo stuomenį. Nedaug truko kol jis susiėjo su Onute. Kitaip ir būti negalėjo — abiejų pusių iškiliausieji turėjo susitikti. Tik ji viena sugebėjo kapotis su čigoniškų sąmojum, nepasiduoti beprotiškose suktynėse. Nepavargdami, neišskiriami dūko jiedu visą vakarą, o šokiams baigiantis po ranka nuėjo į Savukynų kiemą. Rytojaus dieną jį maté sekiojant Onutę paskui arklą, o vakare juokėsi, kaip čigonas mokėsi arti. Niekas jų dar neįtaré — visi stebėjosi šauniuoju čigonu ir gėrėjosi Onutės miklumu. Gi aš buvau laimingas, pamatęs jos visą eiklumą.

Gal po savaitės čigonas vėl pasirodė. Atvyko vienas savo poniškas fajetonu, traukiamu grutės ristų žirgų, su čigoniškai išpuoštais pakinktais. Šį kartą jis nepasistatė palapinės ganyklose, bet sustojo Savukynų kieme, kaip namie. Vakare prisirinko pilnas kiemas jaunimo. Visi dabar jį vadino Paulium ir džiaugėsi sugrįžus. Bet užtrukus kelias dienas, jaunimas atvėso ir pradėjo burbėti. Jam išvykus ir mane pasiekė žmonių liežuviai. Gyniau ją, kiek įstengdamas, nes, atrodė, kad taip neįmanoma. Tik kai per šienapjutę čigonas ir vėl pasirodė, pradėjau nerimti. Visą savaitę jis dirbo drauge su Onute, kaip samdinys. Šienavo, vežė, o vakarais kieme garsiai dainavo. Bet jaunimas kiemo vengė, šnairavo ir rengėsi škalbti čigonui šonus. Abudu to negalėjo nepastebėti, bet nė trupučiuko nekreipė dėmesio. Argi ne kurčia yra meilė, ar ne akla aistros liepsna? Ji sudegina gėdą ir savo dūmais apdegina protą.

Kentėjau nežmoniškai. Norėjau nu eiti ir išrėkti jai savo meilę, išplėšt iš čigonų burtų ir vėl ją pastatyti žemėn, bet to nepadariau. Nepaklausiau ir žmonių, kad mano pareiga ją subarti. Ir kodėl aš to nepadariau!.. Dar buvo laiko. Dar, praeidama pro šalį, ji nurausdavo, dar pagaudavau jos slaptą žvilgsnį. Bet jaučiausi išjuoktas, atstumtas, bet mintyse ją laikiau sava. Ir protas, ir širdis stūmė pakalbėti, bet įžeista savimyla priešinosi visomis jėgomis. Ir ji buvo stipresnė. Pasirinko čigoną, ir tesižinai — gailėsis. Dabar net norėjau kokios nelaimės, kad ją palauštų, suniekintų, atkeršytų. Pranašavo ir kiti liūdną jų meilės galą. Bet visi apsirikom. Nelaimės atėjo vėliau, o po rugiapjūtės mane pritrenkė žinia, kad Onutė išteka už... čigono. Negirdėta — už čigono! Kaimas suduzgė, kaip avilys. Kalbėjo, sakė į akis — veltui. Senutė motina tik verkė ir meldėsi, o dukté, nieko nebodama, rengėsi vestuvių. Ir dabar, kai visi sukilo prieš ją, aš negalėjau eiti kartu. Argi nemylėjau! Ne, priešintis aš negalėjau, bet parėmiau ją nors tuo, kad pakviestas nuėjau į vestuves. Vienintelis iš viso kaimo.

(Pabaiga sek. numeryje.)

Lietuviška
Dantų Klinika
Consultorio Dental 'Pavón'
N. Krukauskas
Savininkas

DIRBTINIAI DANTYS — KARŪNĖLĖS — BLIOMBAVIMAS — DANTŲ TRAUKIMAS
(Dantistai diplomuoti viet. Universitete)
Priimama: Pirmad. — trečiad. — penktad. 14-20 val.
Susikalbama įvairiomis kalbomis
PATARIMAI VELTUI DARBAS GARANTUOTAS
Av. Pte. PERÓN (buv. Pavón) 488, — AVELLANEDA.
(Priešais Avellanedos geležinkelio stotį))

Korespondentai rašo

KAS NAUJAUSIO JAV

(Oro paštu „A. L. Balsui")

Š. m. birželio mėn. 30 d. Čikagoje įvyko Maskvos režisuotas „Taikos Kongresas", praėjęs prislėgta nuotaika, nesutikęs vietos gyventojų prielankumo.

Vietos komunistai buvo įpareigoti priimti kongreso dalyvius — svečius nakvynėn. „Vilnies" (lietuvių kalba leidžiamas komunistų laikraštis) redaktorius A. Jonikis gavęs nakvynėn kongreso dalyvį negrą. Ta proga pasišaukė dar kelis negrus, šeštadienio naktį su lagaminais atsivežė pas save į Bridžportą. Kaimynai, pamatę neįprastus svečius ir dar su lagaminais, susirūpino. Sekmadienį, liepos 1 d. susirinko žmonių minia, daugumoje italai ir red. Jonikiui išdaužė langus. Red. Jonikis neatkreipė tinkamo dėmesio į žmonių pasipiktinimą, įdėjo naujus langus ir vaišino svečius. Todėl pirmadienį vakare apie 11 val. susirinko dar didesnė žmonių minia reikalaudama pašalinti svečius ir redaktoriui pasiaiškinti. Tačiau „drąsuoliui" pritrūko drąsos, iškvietė policijos visą departamentą. Nors policijos atvyko daugiau nekaip buvo minios, žmonės antru kart daužė plytgaliais, elektros lemputėm ir kt. Jonikio langus. Nieko dėtas antras „Vilnies" redaktorius Pruseika, pasirodęs ties „draugo" namais minios buvo apkultas ir draugų su svečiais nuvežtas į saugesnę vietą. Dalis minios nužygiavo į netoliese esančią „Vilnies" būstinę ir ten išdaužė langus. Šiuo metu red. Jonikio namus kasdien saugoja apie 40 policininkų su dviem mašinom. Gatvės tarp uždarytas susisiekimui. Naktimis net pėstiems draudžiama eiti. Liepos 4 d., per JAV nepriklausomybės šventę, red. Jonikis sumanė iškabinti JAV vėliavą. Tačiau, pasipiktinusių žmonių, vėliava buvo nuimta ir jos vieton pakabintas raudonas skuduras, moteriškas apatinis. Vienas policininkų pasipiktinęs pasakė: mano sūnus kovoja Korėjoje prieš komunistus, o aš čia turiu juos ir jų turtą saugoti. Žmonės teiraujasi ar ilgai tiek policininkų neš sargybą, ar kito, rimtesnio darbo neturi. Atsakymas trumpas: iki Jonikis parduos namą ir išsikels į negrais apgyventą rajoną, nes kiti rajonai tokio gyventojo nepageidauja, taip pat ir dalis negrų..

* * *

JAV saugumo viršininkas savo laiku pareiškęs, kad esant reikalui, per vieną naktį surankiosiąs visus komunistus, kaip buvo padaryta su naciais. Ir čia, kaip ir daugelyje sričių, teko skaudžiai nusivilti. Vis pamoka. Kai buvo įsakyta 11 nuteistų vyriausių komunistų vadams (atmetus jų skundus vyriausiam JAV teismui) prisistatyti teismui atlikti 5 metų bausmei kalėjime, policijai pavyko surankioti vos 7, kiti 4 pasislėpė, nors už kiekvieną buvo padėta po 20.000 dolerių užstato.

Panašiai įvyko ir su kitais 21 komunistų vadais, kuriems buvo įsakyta atvykti į teismą pasiaiškinti — 4 jų neatvyko ir pasislėpė, policijos jau nesurandami. Amerikiečiams, kurie taip dreba dėl dolerio, tatai nesuprantama. Paaukoti 20.000 dolerių. Pasirodo, kad komunistai taip nevertina dolerio, kaip jų piliečiai, kad ir aukščiausieji pareigūnai. Ir suprantama, nes Maskva įvairių tautų valiutos pratusi spausdinti be skaičiaus, pagal reikalą. Įdomiausia, kad materialiai juos dangsto vienas stambiausių JAV milijonierius F. Van derbild Field, pažadėjęs Izraelio valstybei sukelti 500.000.000 dolerių.

* * *

Šiomis dienomis susekta visa eilė komunistų šnipų, valstybės paslapčių išdavikų, kurie kaip praneša Kongreso Komisija yra dar daugiau nusikaltę, kaip Rosenbergai, Hiess ir kt. Jų esama ir „Amerikos Balso" štabe. Laukiama sensacijų.

* * *

Nuolat bruzdant išsklaidytiems po visą pasaulį lietuviams, nuolatiniais nutarimais ir rezoliucijomis reikalaudami iš VLIK'o įsileisti Maž. Lietuvos atstovą pilnateisiu nariu į VLIK'ą, VLIK'o penketuko spauda pradėjo reikšti susidomėjimą Mažosios Lietuvos arba Klaipedos kraštu, dviveidžiai skleisdami žinią apie nevapilnutinį VLIKo susirinkimą su Maž. Liet. Taryba, kuri pasitenkino priimant jų žmogų tarnautoju į Vykdomąją Tarybą. M. L. T. negalėdama sutikti su tokiu „Eltos" pranešimu paskelbė susitarimo aktą, iš kurio matosi, kad M. L. T. kaip ir anksčiau reikalauja įsileisti savo atstovą į VLIK'ą, ne tarnautoju, bet pilnateisiu nariu. Ši VLIK'inė komedija primena savo laiku (1948 m.) neva sudarytą „pilnutinį susitarimą" su atvykusiais BAPS atstovais, kurį BAPS delegatai A. Hektoras ir Skrajūnas 1948. 8. 12 per „Mūsų Kelią" turėjo viešai atšaukti. Kuriam reikalui klaidinti lietuvišką visuomenę. Yla visada išlįs iš maišo.

Esant tokiai padėčiai smarkiai pleciasi Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos veikla. Z. Pr.

Chicago, Ill., 20 7. 51.

SUSIVIENIJIMUI 37 METAI

Turtingiausia P. Amerikos Lietuvių Draugija

Šį liepos mėnesį sukako lygiai 37 metai nuo tos dienos, kada pirmieji lietuviai ateiviai čia sukūrė savišalpinę ir kultūrinę draugiją — SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ ARGENTINOJE.

Tas reikšmingas minėjimas atžymėtas veteranų pagerbimu 8. 7. 51 ir SLA menininkų parengimu 21. 7. 51. (Faktinoji SLA gimimo diena yra liepos 12). Bet lai žino visa mūsų tauta, kas buvo, ką pergyveno ir kuo šiandien yra Susivienijimas. Tą supažindinimą, nors trumpais bruožais, padarome per „Argentinos Lietuvių Balsą", viso laisvojo pasaulio lietuvių skaitomą, kuris kaip tik ir yra Susivienijimo spaudos organas.

Dar caro priespaudos laikais susivienijimiečiai Argentinoje išsirašydavo lietuviškų knygų iš JAV ir iš Tilžės ir Susivienijimas čia buvo vienintėlis lietuvybės šviesos žibūrėlis, prie kurio dėjosi visi kilniausios sielos lietuviai.

Laikas bėgo. Per tuos 37 metus daug kartų išsiliejo La Platos vanduo ir audros aplaužė gražiausių medžių šakas. Taip ir su Susivienijimu: Kada dykaduoniaujanti „kolonijos kapelionai", tykodami Lietuvos litų, atvirkščiai nupiešė Argentinos lietuvių istoriją ir DULRo pašalpas kriminališkai blaškė, sykiu pasigrobdami ir Susivienijimą ir taip jį „nuglobodami" vadinamuose „lietuvių namuose", kad beliko vos keli nariai ir vėjas jo išdė švilpavo. Dori tėvynainiai susirūpino ir išgelbėjo Susivienijimą, ištraukdami jį iš samdytų „patriotų" nagų ir pasirinkdami savo spaudos organu nepartinį „A. L. Balsą". Iš tų namų Susivienijimą ištraukė ir jam grąžino savistovumą bei įvedė į tinkamas veikimo vėžes mūsų veikėjai A. Šiaudvytis, velionis I. Šutinis, J. Sereika, Grigaitis ir kt., Prie išgelbėto Susivienijimo tuoj prisidėjo jau iš Nepriklausomos Lietuvos atvykę jauni veikėjai pasiryžėliai: G. Šimkūnas, St. Majauskas ir K. Velička. Pagyvėjo scenos darbas: nutarta steigti skyrius. G. Šimkūnas ėmėsi kurti pirmutinį SLA Draugijos skyrių (dabar jis vadinamas antruoju). Majauskas su Velička organizavo scenos darbą. Tuoj atgimė pritarimas visuomenėje. Susitvėrė trečiasis skyrius, o susilikvidavusi pašalpomis išlaikyta „tautininkų sąjunga", dėka J. Každailai ir kitiems rimtesniems prie jos buvusiems asmenims, — bent baldus išgelbėjo ir įėjo Susivienijiman kaipo ketvirtasis skyrius. Villa Scasso - Villa Lugano susikūrė penktas skyrius, o Cordoboje šeštas.

Susivienijimą padarius su skyriais, pirmutinė Centro Valdyba išrinkta iš pirmininko G. Šimkūno, sekr. Pr. Stalioraičio ir iždininko Izidoriaus Jankausko. Padarjus pirmutinį C. V. posėdį gerb. Šimkūno namuose pasirodė, kad „kapelionų" nuglobotame Susivienijimo išdė beliko vos 50 centavų! Narių buvo likę vos keliolika.

Čia tenka visiems rimtai pagalvoti, kaip be nieko atgimęs Susivienijimas per 12-14 metų priaugo iki 600 narių ir Susivienijimo turtas šiandien siekia pusę milijono pezų.!

To pasiekėme dėka narių ir rėmėjų pasišventimui. O pergyventa buvo daug. Reikia neužmiršti, kad pirmininkaujant gerb. G. Šimkūnui ir nuosavybė laimingai įsigyta vien narių aukomis - paskolomis. Teko nugalėti daugybę kliūčių ir formalumų. Esant pirmininku gerb. J. Vens kūnui ir rezignavus jam išvykstant į JAV, — Stalioraičio, Šiaudvyčio ir kitų veikėjų prašymu vėl grįžo į pirmininkus Šimkūnas, kuris, dėka plačių pažinčių ir išgalėjimo daug laiko pašvęsti organizacijai, nugalėjo visokeriopus spaudimus.

O fiziniu darbu teko talkinti visiems organizacijos nariams, kurie su pranta, kad Susivienijimo nuosavybė, kuri priklauso mums ir mūsų ateinančioms kartoms, o ne kokiam nors internacionalui, kurie į lietuvių tautą žiūri tiktai kaip į melžiamą karvutę. Taigi tektų labai plačiai rašyti, kad suminėti visus pasiryžėlius veikėjus visuose skyriuose. Kaip antrame skyriuje, arčiau nuosavybės esančiame, pavyzdingai veikia P. Kučinskas, J. Gervė ir kiti skyrių valdybų nariai ir bendrai sąmoningi susivienijimiečiai, taip ir visuose skyriuose yra pagarbos vertų veikėjų, kurių dėka išaugo Susivienijimas ir baigiami statyti Dr. Vinco Kudirkos vardo rūmai. Susivienijimas mūsų ir mūsų Tautos Himno autorius yra mūsų idealas! Kudirkos vardo Susivienijimo salionas bus didžiausia lietuvių visuomeniška nuosavybė Pietų Amerikoje! Tai bus tikras paminklas Didžiąjam Lietuviui Kudirkai!

Jau iš šitos trumpos apžvalgos matys ir visai neseniai atvykusieji tautiečiai, kad tikras lietuvis patriotas privalo tapti Susivienijimo nariu ir jį visokeriopai paremti.

P. Stalioraitis.

SUSIVIENIJIMAS GAVO DAUG PASVEIKINIMŲ

Minint 37 metų S. L. Arg. veiklos sukaktį, pirm. St. Majauskas pasakė didelę kalbą ir pabrėžė, kad 38 metų sukaktis bus minima savuose Draugijos rūmuose, kuriems parinktas Dr. Vinco Kudirkos vardas. Skaitlinga publika, dalyvavusi čekų salėje 21. 7. 51, gausiai plojo gerb. pirmininko kalbai.

Scenoje perskaityti šie pasveikinimai Susivienijimui: Telegrama nuo „Mindaugo", liuksusinė telegrama nuo „Nemuno", laiškas nuo „A. L. Balso" ir pareiškimas su $ 200 auka rūmų statybai nuo S. L. Arg. Sporto Klūbo.

Režisierius O. Tepferis su savo artistų būreliu puikiai suvaidino komediją „Gaila ūsų". Visai naujas žmogus mūsų scenoje buvo Petras Liutkevičius, puikiai atlikęs Demanskio rolę. Liutkevičius yra atvykęs iš tremties. Tuo tarpu Emilijos rolę puikiai atliko Argentinoje gimusi jaunuolė Jané Navikaitė. O Susivienijimo scenos veteranai — Adelė Barčauskienė, Viktoras Misevičius ir Otonas Tepferis, mūsų publikai gerai pažįstami, taipgi susilaukė gausių aplodismentų.

Minėjimą padabino mažoji Noemi Gudonaitė išpildžiusi porą ispaniškų šokių; Haida Kučinskaitė, padeklamuodama lietuviškai ir ispaniškai ir Albertukas Stalioraitis penkis dalykus pagriežė solo savo naujuoju akordeonu - pianu.

Jubiliejiniame parengime pavyzdingai darbavosi susivienijimiečiai - pasiryžėliai. Rep.

S. L.Arg. Veikimas

ĮŽANGA Į S. L. ARG. VAIŠES $ 20, $ 30 ir $ 50

Susivienijimo rūmų statybos - įrengimo pagreitinimui paremti, sekantį rugsėjo mėnesį įvyks banketas dar nebaigtuose Dr. Vinco Kudirkos vardo rūmuose, Av. General San Martin 5215, Lanus Oeste.

Bus puikių kepsnių: Kalakutų, vištų, paršų ir kitokių skanėsių, o įžanga vedusiai porai bus tik $ 50, pavieniams asmenims po $ 30, o vaikams $ 20.

Rezervuokitės vietas prie bendrų stalų. Jeigu šiame bankete publikos netilps, tai Vasario 16, 1952 jau tikrai galėsime atidengti - atidaryti dr. Vinco Kudirkos vardo Susivienijimo rūmus ir ten galės vykti mūsų didžiausi kultūriniai parengimai.

Pr. Stalior.

PADĖKA

Liepos — Julio mėn. 8 d., 1951 m. dalyvavusiems suruoštame Vermouth buv. „Vargdienis" dabar „Nemunas" D-jos pirmininkui p. P. Dulkei ir jo valdybos nariams, ponioms A. Albavičienei ir Žeižienei už pasidarbavimą, panelėms Lapurkaitei ir A. Žeižytei už gelių segiojimą, skyriaus nariams prisidėjusiems darbu prie parengimo ir visai publikai už skaitlingą atsilankymą skyriaus vardu tariame širdingą ačiū visiems.

Pirmininkas Juozas Každaila,
Sekretorius V. Muižininkas.

PENKTO SKYRIAUS VERMOUTH

S. L. Arg. 5 skyrius rengia „Vermouth" su šokiais, orkestrui „Conrad" griežiant, šeštadienį, rugpiūčio 4, 1951, 19 val., Honduras 4913, Villa Scasso, (Villa Insuperable), Buenos Aires. Vyrams $ 7, moterims $ 3.

Rengėjai.

STASYS MAJAUSKAS, dabartinis Susivienijimo pirmininkas, chorvedis ir režisierius. Jis ragina visuomenę paremti Dr. Kudirkos vardo Susivienijimo rūmų statybos darbą.

Consultorio Dental MITRE

DR. ADOLFO SEMERIA — Dentista

Beskausmis gydymas, traukimas, blombavimas. — Sudėjimas naujų dantų. — Ilgametė praktika. — Prieinamos kainos. — Kalbama lietuviškai, rusiškai, lenkiškai. Priėmimas antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 14 iki 20 val.

Av. MITRE 714. T. E. 22-5966 AVELLANEDA

Nauji Kapai

ELVIRĄ L. STASEVIČIENĘ PALAIDOJUS

Liepos 2, 1951, Tiro Suizo - Rosario, nuo kraujo spaudimo mirė Elvira Lukinskaitė - Stasevičienė, sulaukusi 57 m. amžiaus. Nors buvo dėtos visos pastangos išgelbėti švies sios motinos ir žmonos gyvybę, bet neatgavusi sąmonės po dviejų dienų mirė. Vėlionė buvo kilusi iš Akmenės vienkiemio, Papilio valsčiaus, Biržų apskrities. Į Argentiną atvyko 1930 metais pas savo vyrą, kuris jau anksčiau buvo atvykęs.

Vėlionė buvo pavyzdinga motina

A. A. ELVIRA STASEVIČIENĖ, palaidota Rosario kapuose La Piedad 3. 7. 1951.

ir žmona. Kaipo susipratusi lietuvė, suteikė aukštesnį mokslą vienturtei dukrai, Dianai Stasevičiūtei, kuri baigusi mokytojos mokslą, pradžioje mokytojavo, o dabar valdininkauja Sanitariniame Valstybės Departamente.

Iškilmingai palaidojus vėlionę kapuose La Piedad, jos kapas papuoštas gyvų gėlių vainikais: Nuo jos vyro Zigmo, nuo dukters — Prof Diana, nuo švarlių šeimos ir nuo Ryselių, nuo pusbrolio Lukinsko, Lietuvių Bendruomenės, fabr. Sotto ir de Bonis, nuo Zigmo darbo draugų, nuo Obras Sanitarias tarnautojų ir nuo Profesorės Amanda de Lardone.

Apart čia minėtų šeimos narių Argentinoje, Lietuvoje liko sesuo Emilia Petrukienė ir daugiau giminių JAV.

Ilsėkis amžinai Argentinos žemėj pavyzdinga lietuve. A. Švarlys.

PADĖKA

Gilaus liūdesio valandoje, mūsų mylimai žmonai ir mamytei a. a. Elvirai Lukinskaitei - Stasevičienei mirus, mūs užjautusiems: Balio Lukinsko šeimai, Antano Švarlio šeimai, J. ir O. Ryseliams, J. ir O. Baubliams, A. ir Ž. Užolinskams, S. Pšybiliauskui su žmona, J. ir O. Liutkevičiams, Lietuvių Bendruomenės valdybai ir visiems kitiems lietuviams dalyvavusiems laidotuvėse nuoširdžiai dėkojame.

Zigmas Stasevičius ir dukt.
Rosario, 20. 7. 51.

ŠIRDINGA UŽUOJAUTA

Mirus Elvirai Lukinskaitei - Stasevičienei, gilaus liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiame vėlionės vyrui, Zigmui Stasevičiui, ir dukrai Prof. Dianai Stasevičiūtei.

Švarlių šeima.

VOKIETIJOJE MIRĖ Z. E. STROLIENĖ

Kadangi neturime visų savo geradarių ir mums artimų žmonių adresų nei galimybių juos surasti, tat maloniai prašome neatsisakyti patalpinti Tamstų laikraštyje žemiau dedamą žinutę. Būsime labai dėkingi:

Pranešame giminėms, pažįstamiems visiems mūsų geradariams ir buv. Klaipėdos Konservatorijos laikų kolegoms - ėms, kad š. m. liepos mėn. 10 d. pusiau pirmą val., po ilgos ir skausmingos vėžio ligos amžinu miegu užmigo mano bendro 24 m. gyvenimo draugė ir mūsų mylima mamytė Zenta - Elena Grubaitė - Strolienė.

Giliam liūdesį pasilikę
Juozas Strolia
ir sūnūs: Vytautas - Voldemaras,
Faustas - Viktoras,
Herkulis - Edmundas.
Schöningen, Vokietija 11. 7. 1951.

— BALYS RAŠKEVIČIUS, uteniškis, 21 metą išdirbęs geležinkelių bendrovėje, 9. 6. 51 mirė Buenos Aires mieste. Palaidotas Chacarita kapuose, savo draugų Vl. Dalinkevičiaus ir St. Gujos rūpesčiu. Argentinoje liko velionies pusbrolis Alf. Žvinys, o Lietuvoje liko žmona.

„LITUANO"

Pataiso - atnaujina automobilius.

Moderniškos dirbtuvės savininkai ŠNIOKAS ir JANUŠAUSKAS

Paraguay 3891 T. E. 71-9132

ANDAS

DABAR GALIMA GIRDĖTI

LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ RADIJO VALANDA

TRUMPOMIS BANGOMIS TRIS KARTUS PER SAVAITĘ!

Sekmadieniais, Trečiadieniais ir Penktadieniais.
12 val. popiet Eastern Standard Time (Argentinos laiku).
17 val. popiet Greenwich Mean Time (Anglijos laiku).

Lietuviai galės šitas programas girdėti Europoje, Pietų Amerikoje, J. A. V., ir Kanadoje per „Andų Kalnų Balsą", HCJB, ant trumpų bangų imtuvų sekančiose vietose: 16 met., 19 met., ir 24 met.

TURIME DAR VIENĄ PROGRAMĄ AZIJOJE

Lietuviai Australijoje, N. Zelandijoje, ir T. Rytuose mus gali girdėti sekmadieniais vidurnaktyje (Filipinų Salų laiku) iš DZH-8, DZH-7, ir DZH-6 (19 met., 30 met., ir 49 met.) Šitos programos yra transliuojamos iš Manila, Filipinų salų.

* Iškirpkite šitą skelbimą ir laikykyte arti savo trumpų bangų imtuvo. Būsime labai dėkingi klausytojams už pastabas nes dabar lietuviai galės Lietuvių Krikščionių Radijo Valandos pasiklausyti per visą pasaulį! Siųskite pastabas sekančiu adresu:

LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA,
Box 488, Chicago 90,
ILLINOIS, J. A. V.

NUO KRAUJO SPAUDIMO MIRĖ JONAS DEKSNYS

Sirgęs apie metą laiko, 18. 7. 51 nuo kraujo spaudimo mirė Jonas Deksnys, 47 m. amžiaus. Vėlionis buvo kilęs iš Didsonės kaimo, Juodupio valsč., Rokiškio apskrities. Argentinon atvyko 1931 metais. Čia dirbo metalo industrijos srity. Didžiausiame nuliūdime liko vėlionies žmona, Eugenija Šedytė Deksnienė ir 13 metų amžiaus dukté, Eugenija, gyvenančios savo namelyje, Pasaje Becher 2377, Buenos Aires.

Kad palengvinti vyro ligos suvargintos šeimos padėtį, p. Pletas apmokėjo palaidojimo išlaidas, o vainikams ir šeimos paramai aukavo sekančiai:

Antanas Guzas $ 200. Ignas Erkis ir Juozas Baltušis po $ 100. Po $ 50: Jonas Senulis, Juozas Poteliūnas, Vincas Lisauskas ir Boleslovas Lukoševičius. Po $ 30: Alfonsas Kelmelis, Bučanskio šeima, Jonas Puriuškis ir Antanas Žukauskas. Bern. Belinskas ir Br. Šatas po $ 20.

Liepos 19, 1951 vėlionis palaidotas kapuose Flores. Lai bus jam lengva ilsėtis amžinai. Velionies šeimai reiškiu gilią užuojautą. A. Guzas.

PADĖKA

Visiems gerbiamiems tautiečiams, dalyvavusiems mano mylimo vyro laidotuvėse, skaudaus liūdesio valandoje reiškiu gilią padėką už moralę ir materialę paramą.

E. Š. Deksnienė su dukra.
Buenos Aires, 23. 7. 51.

NUSIŽUDĖ BUVĘS KAPITONAS JUOZAS ADOMAITIS

Vokietijos Augsburge 14. XI. 50 nusižudė Juozas Adomaitis, buvęs Lietuvos kariuomenės kapitonas.

Adomaitis tikėjosi patekti į JAV bet kas nors neteisingai jį įskundė tarptautinei tremtinių organizacijai, amerikiečiai sustabdė jam įvažiavimo vizą, o IRO atleido jį iš įvairių pareigų. Yra pagrindo manyti, kad jis buvo sumaišytas su kitu bendravardžiu. Žuvo sulaukęs 56 m. amžiaus.

Paskutiniu metu Adomaitis buvęs nervuotas. Jam atrodė, kad visas pasaulis yra nusiteikęs prieš jį. Jis neiškentė, nuėjo į pogrindį ir ten pasikorė.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ MIRĖ V. KUZNECOVAS

„Tiesa" 13. 2. 1951 metų laidoje praneša, kad 10. I. 51, Vilniuje mirė Tarybų Lietuvos finansų ministerio pavaduotojas, Vasilijus Kuznecovas. Buvo gimęs Totorijoje 1903 m. Dėl jo mirties okupantų batlaižiai labai jaudinasi.

— MATAS BAGURSKAS nuo šir dies smūgio mirė Montevideo priemiestyje, Villa del Cerro. Didžiausiame nuliūdime Urugvajuje liko žmona Sofija, dukté Anelė ir mažametis sūnus Vytautas.

— JONAS VAITKUS, Jono sūnus, šiaulietis, 35 m. amžiaus, žuvo auto katastrofoje Australijoje 24. II. 51. Liko liūdinti sužadėtinė S. Bogvilaitė. A. L.

— JUOZAS ŠNELIUS, 31 m. amžiaus, 4 metus pagyvenęs Anglijoje, mirė 29. 5. 51.

Baras ir Valgykla „UKMERGĖ"

P. SIMANAVIČIUS ir N. FABRONI, savininkai

DEFENSA 656 — TE. 34-8275 — BUENOS AIRES

Geras maistas. Įvairus gėrimų pasirinkimas.

Atostogos ir Poilsis

Norintieji patogiai, lietuviškoje gamtoje, prie upės ramiai pailsėti, važiuoja atostogauti J. A. Burokų

Žemaitijon

SAGASTUME CHICO, VIA CANAL SAN FERNANDO

Visi patogumai, lietuviška virtuvė, mandagus patarnavimas. Rezervuokite kambarius iš anksto: SANCHEZ PENAUD agent. Florida 165 (Galeria Guemes) piso 5, esq. 529. T. E. 33-9584.

J. VIRŠILA IR J. ZAVICKAS
Mozaikų fabr. "La Nueva" sav.
Didelis mozaikų pasirinkimas.
Olazabal 50, Boulogne Sur Mer,
F. C. N. Gral. Belgrano.

Restoranas "Dos Amigos"
Kazys PAULAUSKAS savininkas
PASEO COLON 449, Bs. AIRES
Tel. 33, Avenida 3202
Puikūs valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

Baras - Restoranas "EL RAPIDO"

Federikas Grunovas

Savininkas

CENTENERA 3204. T. A. 61-1785
NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES

Puikus maistas, skubus patarnavimas, vietiniai ir užsieniniai gėrimai. Pavieniai ir šeimynos kviečiamos apsilankyti.

NERVŲ IR PROTO LIGOS
Liaukų nenormalumai
DR. SANCHEZ AIZCORBE
Paraguay 1265 Tel. 42-8425
Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

JUAN V. LIMBA
2 a. Santa Rosa 3565
TE: 740 - Florida - 3663
Mekaniška dirbtuvė. Mašinų konstrukcija ir pataisymai.

QUILMES BOCK
la mejor cerveza

VIETOS KRONIKA

ARTIMIAUSI PARENGIMAI LIETUVIŲ KLŪBE

LIEPOS 28, ŠEŠTADIENĮ, 21 val. Lietuvių Klūbo rengiamas šokių vakaras, orkestrui ''Baltica'' griežiant.

LIEPOS 29, SEKMADIENĮ, Laisvųjų Kazokų Sąjungos Argentinoje arbatėlė.

PENKTADIENĮ RUGPIŪČIO 3, įprastą valandą, PLIAS Argentinos skyriaus susirinkimas.

ŠEŠTADIENĮ, RUGPIŪČIO 4, 21 val. latvių spaudos balius, Argentinos latvių žurnalo „Latvija'' naudai. Dalyvauja latvių ir įvairių tautų spaudos darbuotojai. Turtinga programa scenoje. Įžangas reikia įsigyti iš anksto, kurios kainuoja: Į vaidinimus ir šokius — vyrams $ 10, moterims $ 7; vien į šokius — vyrams $ 6, moterims $ 4.

SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 5, 10 val. ryto, „Estonia'' draugijos organizuotas „Bridge'' turnyras.

ŠEŠTADIENĮ, RUGPIŪČIO 11, 21 val. Lietuvių Klūbo veikimo 11 metų sukakties minėjimas. Dalyvauja pirmieji mūsų scenos artistai, kurių vieni užaugo, o kiti pražilo. Visi drauge pasižmonėsime. Publikos šokiams grieš orkestras „Baltica''.

SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 12, nuo 18 iki 24 val., Argentinoje gyvenančių paragvajiečių centro šokiai. Įėjimas tik su pakvietimais.

ŠEŠTADIENĮ, RUGPIŪČIO 18, 21 val., Lietuvių Klūbo rengiamas šokių vakaras, orkestrui „Baltica'' griežiant.

SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 19, 16 val., Latvių Sąjungos Argentinoje Akademinės Sekcijos rengiama paskaita, po kurios įvyks draugiška arbatėlė. Įėjimas tik su pakvietimais.

ŠEŠTADIENĮ, RUGPIŪČIO 25, 21 val. draugijos „Estonia'' koncertas: smuikų quintetas ir t. t. Po koncerto įvyks bendri publikos šokiai, orkestrui „Baltica'' griežiant. Įėjimas vyrams ir moterims po $ 6.

SEKMADIENĮ, RUGPIŪČIO 26, 16 val. PLB Temperley sk. „Vermouth'' su šokiais. Pavieniams $ 10, šeimoms po $ 15. Prašoma rezervuotis vietas

— **PIANISTAS A. KUPREVIČIUS,** meno organizacijų pakviestas, vyksta į Posadas, kur duos 4 koncertus.

— **INŽ. LIŪDAS STASAITIS** savo profesijos reikalais išvyko į Misiones porai savaičių.

— **VINCĄ JANIONĮ,** gyvenusį Rygoje, ieško iš tremties atvykęs jo draugas Valdemars Leksta. Adresas Balse.

AIDUKAI PASISTATĖ DIDELIUS NAMUS

Prie garsios Avenida Mitre 4400, 14 kvartalų nuo Sarandi geležinkelio stoties, išaugo dideli lietuvių namas. Nuosavybės vertė siekia kelis šimtus tūkstančių pezų. Savininkai — Leonas Aidukas su žmona ir dukra kelsis į naują nuosavybę, kaip tik parduos kavinę ir barą, kurį drauge su Stanislovu Zlatkum turi Pineiroje, prie Ber. Rivadavia 995. Ši biznį su visu įrengimu ir „recreo'' arba industrijai tinkančiu kiemu parduoda už $ 120.000.

— **A. V. RIMŠAI,** dailininko Jono Rimšos tėvas ir brolis, žinomi Kauno siuvėjai, laimėję aukso medalius Londone ir Paryžiuje, puikiai įsikūrė Argentinoje. Jų siuvykla randasi gatvėje Anchorena 1705, Olivos - La Lucila, Telef. 741-3087. Siuva vien pagal užsakymus ne tik vyriškus kostiumus ir paltus, bet taipgi smokingus ir frakus. Apart savininkų, pp. Rimšų siuvykloje dirba keli samdomi specialistai.

— **ANTANAS MOGILA,** jauniausias kordobiečių pp. Mogilų sūnus, sukūrė šeimos židinį, apsivesdamas su savo sužadėtine, Argentinoje gimusia jugoslavų dukra. Į vestuves iš Buenos Aires buvo nuvykusi Cordobon jaunojo sesutė ponia Paulina Mogilaitė Urbietienė su sūnum.

DRAUGIJA „ESTONIA'' MINĖJO MOTINOS DIENĄ

Argentinos estų draugija „Estonia'' 20. 5. 51 gražiai paminėjo Motinos Dieną. Minėjimas įvyko Lietuvių Klūbo patalpose. Koncertinę programą išpildė žinoma solistė dainininkė Liidia Laaks, vyrų choras ir kvartetas. Kalbas pasakė seni draugijos veikėjai ir naujasis pirmininkas.

Ta proga įvyko vaišės. Prie bendrų stalų matėsi arti 200 svečių. Malonu buvo matyti, kaip minėtos draugijos narės, pasipuošusios tautiniais kostiumais, patarnavo pavyzdingai veikiančios savo organizacijos svečiams.

PADĖKA

Širdingai dėkojame Villa Lugano Pasaulio Lietuvių Bendruomenės skyriaus Valdybai už sveikinimus ir linkėjimus mūsų visuotinam Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Temperley skyriaus narių susirinkimui.

P. L. Bendruomenės Temperley ir apylinkės skyriaus Valdyba:
Pirm: J. Stasiulevičius,
Sek: Jonytė Zurbaitė,
V. narys: Jonas Zurba.

Temperley, 20. 7. 51.

— **IŠEIVIŲ DIENOS** minėjimo proga, 22. 7. 51, Buenos Aires Lietuvių Klūbe susirinkę lietuviai, vyresniosios kartos atstovai, įsigijo daug literatūros iš „A. L. Balso'' knygyno ir pasiėmė išplatinimui Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdybos atsišaukimų, Vasario 16 gimnazijos rėmimo reikalu.

— **DIDELĮ KAMBARĮ** su maudyne ir primokėjimą duosiu vedusiai porai už pasaugojimą namo ir vieno arba vienos darbą, šeimininkei išvykstant Europon. Teirautis „A. L. Balse'' arba vietoje: calle Andes 134, Martinez. (Kolektyvas 59 daveža iki durų).

DVI RADIO PROGRAMOS LIETUVIŲ KALBA

Apart Amerikos Balso radio transliacijų, trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais, 13 valandą Argentinos laiku, trumpomis bangomis 16, 19 ir 24 mt. lietuvių kalba transliuoja Lietuvių Misijos Draugija — La Voz de Los Andes. Tai Lietuvių krikščionių Radio Valandos iš Quito, Ecuador.

Girdinti lietuviškus pranešimus iš „La Voz de Los Andes'', parašykite Lietuvių Misijos Draugijai, P. O. Box 488, Chicago 90, Ill., USA.

Abi radio programas lietuvių kalba girdi ir Lietuvos gyventojai, nors už geležinės uždangos tik 75 radio priimtuvai išeina 1,000 gyventojų; Vakarų Europoje — 200, o JAV kiek vienam 1,000 gyventojų tenka 425 radio priimtuvai.

JUOZAS ANDZIULIS,

ilgametis „A. L. Balso'' bendradarbis, baigęs 4 metų sutartį grįžo iš Peru sostinės, Limos ir su šeima apsistojo Avellanedoje (c. D. Funes 460). Andziulis yra baigęs gimnaziją Marijampolėj ir iki šiai dienai savo kelionėse naudoja Nepriklausomos Lietuvos pasą. Jo žmona, kaip gimusi Ispanijoje, turi Ispanijos pilietybę. Andziulių sūnus turi argentinišką pasą, o dukterė — Peru pilietybę, kadangi yra gimusi Limoje. Grįžtant Argentinon, vienas Chile muitinės valdininkas, pavartęs 4 valstybių pasus ir pažiūrėjęs į vaikučius, klausia: O kur čilėnas? — Andziulis linksmas ir judrus, po senovei. Limoje jis vadovavo sagų fabrikui, bet panoro būti arčiau lietuvių, arčiau savo senovės draugų. Su inž. agr. J. Bukevičium jau apsilankė Mar de Ajó pajūry. Po 4 metų darbo nori turėti atostogas, o paskui eiti kurion nors industrijos sritin savistoviai arba su dalininku, jeigu tokis atsirastų iš lietuvių.

— **KAZYS ČUIKA,** viešintis Buenos Aires mieste, c. Lima 474, dep. 6 (Tel. 38-5623) Olivares de Cordoba firmos reikalais važinėjo į Inchulin, Cordobos provincijon. Nusipirkęs žemės alyvų plantacijose turi gerus pasiūlymus norintiems pirkti sklypus alyvų plantacijose.

LENGVAS NAMO ĮSIGIJIMAS
Padarau pagal užsakymą namus (Casas prefabricadas), įvairiomis kainomis, pagal klijento pasirinktą modelį: Povilas Šiaudiškis, Carlos Berg 2965, N. Pompeya, Buenos Aires. (Tartis asmeniškai bile dieną nuo 17 iki 20 val.). (930-3)

PERSERGĖJIMAS ARGENTINOS LIETUVIAMS

Gavę visą eilę pranešimų, kad tūlas Antanas Kevėža, važinėdamas po provincijas prašo išmaldos iš lietuvių ir savo gastrolėse mini „Argentinos Lietuvių Balsą'', šiuomi persergstime gerb. skaitytojus, kad Kevėža neturi jokios teisės priimėti „A. L. Balso'' prenumeratų. Jis nenorėjo darbo dirbti nei Brazilijoj, nei Urugvajuje. Tais pačiais keliais bando eiti Argentinoje, gyvendamas vien iš savo nelaimingos žmonos dar bo ir iš išmaldų. Jo pasielgimai privertė paskelbti ši persergėjimą.

„A. L. Balso'' Redakcija.

— **LAIŠKUS** iš užsienių, atėjusius „A. L. Balso'' adresu, prašomi atsiimti: Aloyzas Apanavičius, Marija Buinickaitė - Ostrauskienė, gyvenanti Quilmes, Jurgis Baltakis, Benediktas Alijošius, Edvardas Karmuza ir Valė Kateivaitė, kilusi iš Kratiškių kaimo Vabalninku valsčiaus, kurios paieško jos seserys, Bronės Kateivaitės sūnus, Albertas Vaitaitis, tarnaujantis JAV karinomonėje. Vincas Laurutis ir Vincas Janionis.

— **REIKALINGA** patikima moteris, nuo 35 iki 50 m., svetimšalių šeimai, mokanti virti, truputis namų ruošos darbo. Alga iki $ 450. — Tel. 73-9947, — c. Luis Maria Campos 1419.

— **ANDRIUS KURTINAITIS,** 48 m. amžiaus, sunkiai serga širdies liga jau du metai. Prieš mėnesį laiko internuotas ligoninėn Rawson, paviljonas 3, salė 9, lova 26. Ligonį lanko žmona dvi dukros ir sūnus, gyvenanti Avellanedoje.

— **BENEDIKTAS ALIJOŠIUS,** kilęs iš Kryžiškių, kaimo, Kražių valsčiaus, atvykęs Argentinon apie 1910 metus, prašomas atsiliepti pas jo seserį šiuo adresu: Mrs. Monika Alijošaitė — Saunor, 260 Roycraft D. R., Rochester 21, N. Y., USA.

— **JURGIS BALTAKIS,** anykštietis, gyvenantis Argentinoje, prašomas atsiliepti šiuo adresu: Mr. Jonas Baltakis, 186 — 4th Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que. Canadá.

— **ADOLFAS MALKEVIČIUS,** tremtinis iš Italijos, 14. 7. 51 sukūrė šeimos židinį Buenos Aires mieste, apsivesdamas jugoslavų tautybės žmoną.

— **MED. GYD. DR. ARENDAR** grįžo iš Europos ir vėl priima ligonius savo konsultorijoje. Gydytojo namams reikalinga virėja. Tartis su tėvu: Maximo Paz 1099, Lanus.

— **JUOZAS GUDISKIS,** 3 mėnesius išbuvęs ligoninėje, Resistencia, grįžo savo senon gyvenamojon vieton į Villa Angela, Chaco.

— **NAUJAME NAME,** 1 kv. nuo stoties J. C. Paz, 45 minutės traukiniu iš Retiro, išsinuomoja kambarys 4 x 4 su virtuve ir maudyne, viskas moderniška. Tinka vedusiai porai. Teirautis pas savininkę: Srta. Rosalie Endrikis, c. Punta Arenas 1346, Buenos Aires.

— **STASIUI POCIUI** laike darbo savo baldų fabrike mašina sužalojo dešinės rankos pirštus. Gydosi savo namuose, c. Chivilcoy 2905, Bs. As.

— **AUGUSAS ŠIDLAUSKAS** su žmona persikėlė į nuasavus namus, c. Chivilcoy, Bs. Aires.

„VERMOUTH'' PLB TEMPERLEY KNYGYNO NAUDAI

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės LOK Temperley Skyrius rengia „Vermouth'' su šokiais Lietuvių Klūbe, Boedo 737, Bs. Aires, sekmadienį, 26. 8. 51, 16 val. Pavieniams $ 10, šeimynoms $ 15. Visas pelnas minėtos organizacijos steigiamo knygyno naudai. Parengime bus pergaminas ir pranešimai. Šeimynas ir jaunimą maloniai kviečia dalyvauti. Kvietimai gaunami iš anksto pas PLB Temperley - Villa Sastre valdybos narius ir Lietuvių Klūbe.

J. Stasiulevičius, pirm.
Jonytė Zurbaitė, sekret.

— **LIETUVIŲ CENTRO** visuotinas narių susirinkimas savoje nuosavybėje, Tabaré 6950, Villa Lugano, Buenos Aires, sekmadienį, 5. 8. 1951, 16 val. K. Mankus, pirm.

— **LEONAS KANČAUSKAS,** „A. L. Balso'' bendradarbis, su žmona 22. 7. 51 minėjo savo vedybinio gyvenimo vienų metų sukaktį. Vaišėse dalyvavo V. G. Balčiūnai, p. Peleckienė, p. Jurelė ir kiti gerb. Kančauskų draugai.

— **VIKTORAS KALĖDA** su žmona Budnikaite iš Santa Fé, viešėdami Buenos Aires mieste, aplankė „A. L. Balsą'' ir savo bei žmonos gimines ir draugus.

— **PARSIDUODA** du „chaletai'', 1 namelis ir keli žemės sklypai Lanuose. Teirautis firmoje Arendar: Maximo Paz 1099, Lanus.

— **REIKALINGA** vedusi pora šeimininkauti užmiestinėje viloje. Tartis: Maximo Paz 1099, Lanus.

— **IGNAS NUDAS** su šeima iš Santa Fé persikėlė gyventi į Buenos Aires.

KETURI LIETUVIAI LAIMĖJO NAUJUS AUTOMOBILIUS

Kad palengvinti susisiekimą Buenos Aires mieste, vyriausybė, loterijos būdu, pardavė 1,000 naujų, 1951 metų modelio automobilių „Chevrolet''. Užsirašyti laimėjimui galėjo tik šoferiai, kurie dirba gatvėse kaipo taksimetrų savininkai. Laimėjusieji šią savaitę atsiėmė naujuosius automobilius, kurie jiems kainuos tik po $ 47,000. Paimant sumokama $ 14.000, o paskui po $ 1,000 į mėnesį. Mokant visą sumą iš karto, yra nuolaida. Taigi 1,000 asmenų gavo automobilius beveik už trečdalį jų kainos.

Iš lietuvių automobilius laimėjo: Povilas Černius, Jeronimas Sabeckis, Juozas Šiliūnas ir Petras Talalis.

— **JONAS MIKELAITIS,** Diesel motorų technikas, savo žmonos, medicinos gydytojos Dr. Jasutytės - Mikelaitienės kvietimu, atvyko Argentinon.

— **JONAS MIEŽINSKAS** persikėlė gyventi į nuosavą namą Remedios de Escalada.

Sportas

JŪRŲ SKAUTO UNIFORMOJE APLINK VISĄ PASAULĮ

Lietuvių stovykloje Hamburge — Zoo vieši labai įdomus ir retas svečias — „Pasaulio klajūnas'' — Stasys Urmanas. Iškankintas 3 metus Butyrkuose ir 2 metus Sibire, jis laimingai paspruko ir po 8 mėnesių nuotykingos kelionės 1947 metais atbėgo į Švediją, paskui į Prancūziją. Čia buvo vienas smarkiausių liūdininkų Kravčenkos procese prieš komunistus, nes pripasakojo daug dalykų iš Rusijos vergų gyvenimo.

Iš Prancūzijos išėjęs keliauti po pasaulį pėsčias. Jau nužygiavo virš 2300 km. kelio ir aplankė visas vakarų Europos šalis, net Jugoslavijoj buvęs. Keliauja skauto uniformoje (jūrų skautas). Visur sukelia daug susidomėjimo. Jo didžiausias pundas kelionių dienoraščių su žymių asmenų parašais ir antspaudomis ir laikraščių iškarpos paliudija, kad tos kelionės tikrai įvykdytos. Buvęs pas Švedijos karalių, pas Churchilį, pas De Gaule, net Ali Khan su Rita Hayworth aplankęs. Romoje buvęs priimtas Popiežiaus audiencijoje ir labai sudominęs savo pasakojimais Popiežių apie Lietuvą, Rusiją ir visas apkeliautas šalis.

Keliauninkas moka kuone visas Europos kalbas. Yra labai drąsus ir ryžtingas. Kaip, bematant klausytojus uždega ir sudomina. Visoje Europos spaudoje rašoma ir paveikslai dedami apie šį lietuvišką keliauninką. Visur pažymima, kad tai lietuvis, pasprukęs iš Rusijos kacetų.

Tolimesnis St. Urmano kelionių planas: Australija, JAV, Pietų Amerika, Afrika, Indija su galinguoju Everestu.

Keliauja visur be kliučių. Konsulai ir vizų davimo įstaigos mielai deda antspaudus ir vizas į jo albumus, ir su tokiomis vizomis keliauja visur be kliūčių. Į Australiją išvyko balandžio mėnesio antroje pusėje. Kelionė nekainavusi.

Malonu pažymėti, kad St. Urmanas apsiėmė, kol buvo Europoje, pabūti mūsų vargo mokyklos mokytoju Hamburge. Tai prisiklausė įdomybių tie laimingi mokiniukai.

PLB. Informacijos.

— **REIKALINGAS KAMBARYS** jaunai lietuvių vedusiai porai, be vaikų. Pranešti Balsan, Vytautui. TE 97 - 4444

VINCAS BAGDONAVIČIUS
Almacено „Kėdainiai'' sav.
Albarreyos 2799; Tel. 51-7014
Villa Pueyrredon — Bs. Aires.

M. Baltaitytė - Frey,
lietuvė akušerė
priima ligones ir duoda patarimus gimdyvėms visą dieną.
CHACO 2158 Valentin Alsina

Antano Girdausko
Visokių Baldų Fabrikas
HERNANDARIAS 1721 - Bs. Aires
Dirba moderniškiausius baldus šeimynoms garantuotai ir nebrangiai. Kviečia persitikrinti ir pasirinkti.

CORRALON Y SANITARIOS
de Wolf Arender e hijo
Įteikiama statybai medžiaga įmokant 50 % kainos. Likęs išsimokėjimui. Kainos pigios. Lietuviai pasiteiraukit
MAXIMO PAZ 1099, esq. Santa Fe
T. A. 241-0673 - 4 de Junio

Br. Matusevicius
Įvairiausių baldų dirbtuvės sav.
Gral. Fructuoso Rivera 5679,
Villa Lugano — Buenos Aires

VILIUS RASIŪNAS
Optikas Technikas
Akiniai, Foto-Aparatai
Savo Laboratorijoje priima:
šeštadienį nuo 10—16
Sekmadienį nuo 11—16
Gral. M. Acha 876
(Frente Club Pomona)
Parqen Peluffo-Moron-F.N.D.P.S.

Aronas Resnikas
Laikrodininkas ir auksorius
Parduoda ir pertaiso laikrodžius ir brangenybes. Perdirba žiedus
Ir perka auksą.
CORRIENTES 5349 — Buenos Aires
T. A. 54, Darwin 7981

Lietuvių Krautuvė
Casa "CAPICUA"
Parduoda loterijos bilietus, mokykloms reikmenis, žaislus, etc.
PETRAS VAICEKONIS, sav.
WARNES 378 VILLA CRESPO

Dr. E. LEVINAS
Lietuvis gydytojas - chirurgas diplomuotas Berlyno ir Kordobo universitetuose, buvęs Rosario ligoninės klinikos vedėjas, daba Hospital de Clinicas, Sala 4 gydytojas, kalbantis lietuviškai, priima širdies, aorta ir kt. ligų ligonius savo konsultorijoje
nuo 15 iki 18 val.
CALLAO 545 T. A. 35-8669

REUMATIZMAS
DUSULYS — ŠIRDIS
(Išimtinai)
"X" SPINDULIAI
Med. Gyd. Dr. FERRARIO
Priima 9-12 ir 15-20 val.
Sekmad. ir švent. 9-12 val.
KALBAMA LIETUVIŠKAI
SANTIAGO del ESTERO 1280
(Plaza Constitución)

JONAS KRUTAS
Įrengia elektrą, taiso radio, prosus ir kt.
Catamarca 3335, Avellaneda

ODOS LIGOS — SIFILIS
Dr. MIGUEL FINKELBERG
Gydytojas specialistas ligoninės Durand
CORRIENTES 5628, 1 piso T. A. 54-7593
Priėmimo val.: 15-19. — Sekmad. ir šventad. 9-11.

Nikod. Leipus
LAIKRODININKAS
Garantuotai taiso laikrodžius
Daro ir perdirba žiedus
Pasiteiraukit — būsit patenkinti
Constitución 3586, Bs. Aires
Telefonas 46-1819

Radio — Elektra
Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuotai ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokiems banketams Radio - Fono amplifikadoriai su lietuviškomis plokštelėmis pigia kaina. Tartis:
VINCAS RAMANAUSKAS
Baigęs mokslą USA
calle POLA 289 — Buenos Aires
T. E. 64 - Liniers - 4154.

Instituto Policlinico Internacional
Med. Gyd. DR. G. R. CUTILLO, Direktorius
KRAUJAS — SIFILIS — ODA — LYTIES LIGOS
BENDROJI KLINIKA
"X" SPINDULIAI
PILVELIS — KVĖPAVIMAS — ŠIRDIS — INKSTAI
GLANDULIŲ LIGOS
Med. Gyd. DR. CORTONDO
MOTERŲ IR NERVUOTUMO LIGOS
Med. Gyd. DR. SISTERNA
GERKLĖ — NOSIS — KLAUSA
SUSIKALBAMA LIETUVIŠKAI
Priima nuo 9 iki 12 ir 15—21; Sekm. ir švent. 9—12
Tacuari 1583 — Plaza Constitución

Lyties Ligos
ODA — SIFILIS
(Išimtinai)
KRAUJO LIGOS
Med. Gyd. Dr. MANCUSO
(b. Vokiečių Ligoninės gyd.)
Priima 9-12 ir 15-20 val.
Sekmad. ir švent. 9-12 val.
KALBAMA LIETUVIŠKAI
SANTIAGO del ESTERO 1280
(Plaza Constitución)

Medicinos Klinika
NEVIRSKINIMO LIGOS
Pilvelis Viduriai Žarna
"X" SPINDULIAI
Med. Gyd. Dr. BRIZYO
Priima 9-12 ir 15-20 val.
Sekmad. ir švent. 9-12 val.
KALBAMA LIETUVIŠKAI
SANTIAGO del ESTERO 1280
(Plaza Constitución)

PIRMA LIETUVIŠKA SOFERIŲ AKADEMIJA

Technika
Kvotimai
Valdymas
Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

Akušerė Boneš Bilek
Diplomuota Pragos ir Bs. Aires Universitetuose. Speciali pagelba gimdyvėms. Pasitarimų valandos nuo 8 iki 21 ir sekmadieniais; 3 kv. nuo Constitución.
Calle Lima 1217, Bs. Aires.
TE. 23-3389.

Instituto Medico „RAMOS MEJIA"
VENERINĖS — LYTIES LIGOS
Gydymas ODOS ir KRAUJO; GALVOS ir GLANDULŲ
Med. Gyd. DR. FILIPPINI, Bendra Klinika
VIDAUS KINIMAS: Pilvelis — Viduriai — Inkstai
Kvėpavimo organai — ASMA — ALERGIA — NERVAI
MOTERŲ ligos ir liaukos. REUMATIZMAS — ŠIRDIS
Med. Gyd. DR. NUNEZ
GERKLĖS — NOSIES ir AUSŲ ligos
Med. Gyd. DR. MACCI
Priėmimas nuo 9 iki 21. Sekmadieniais 9-12 val.
RIVADAVIA 3070 PLAZA ONCE

JURIDINĖ SLAVŲ STUDIJA
Dr. Joaquín Prieto — adv., b. Trib. teisėjas.
Sr. José Podres — Admin. reikalai.
I. STAMBOLSKI — Procurador
GUIDO PODRES
Civiliai, kriminaliai ir administraciniai reikalai; ypatingai greit sutvarkomos bylos už SUŽEIDIMUS DARBE, kelionėse ir už palinkėjimus iš darbo sostinėj ir provincijoj. Palikdami, paveldėjimų išieškojimai. Tarpininkauja perkant ir parduodant biznius ir namus. Skuba visuomet užtikrintr.
Priėmimo valandos nuo 10 iki 12 ir nuo 16 iki 20
LAVALLE 1605 (entrepiso derecha) — BUENOS AIRES
T. A. 35, Libertad 3444
PASTABA: Išreikalavimas, legalizavimas ir vertimai metrikų iš visų Europos šalių pensijomis ir piliečybės gavimai.

Dr. M. RABINOVICH
Šlapumo ligos. — Venerinės. — Lytinis nusilpimas.
Oda. — Sifilis. — Pilvas.
Širdis. — Plaučiai.
Moterų ligos. — Gyslos. — Hemorojus.
Spindulinė X. Trumpieji, Elektrokoagulacija.
Priėmimo val. nuo 15 iki 20. Sekmad. ir švent. nuo 10 iki 12
JOSE E. URIBURU 770 — T. A. 47, Cuyo 4970 — BS. AIRES
(Alturas Córdoba 2200)

Imprenta „La Voz'', Defensa 828, B. Aires.